Öyleyse bir işi bitirince diğerine giriş. Yalnız Rabbine rağbet et/yönel." (ayet: 1-8)

"İnşirah"ı Peygamberin çocukluğunda göğsünün yarılması ve kalbinin yıkanması şeklinde gelen bir rivayetin Kur'an'daki tasdiki şeklinde yorumlayanlar olmakla beraber, bunun doğru olmadığını söyleyenler çoğunluktadır. Çünkü o olaya "şakkü's- sadr" tabir olunur. "şerhü's -sadr" ise, insanın içindeki sıkıntı ve tasasından, kaygı ve üzüntüden kurtulması, psikolojik olarak rahatlaması anlamında kullanılır. Kur'an'ı Kerim'de bir çok ayette bu anlamda kullanılmıştır.

Mesela: En'am Sûresi: 125. ayette "Allah kime yol göstermek isterse onun göğsünü islama açar."(yeşrah sadrahu) Aynı manada Zümer 22. ayette de geçmektedir. Yine Musa Alayhisselam'ın Firavun'un yanına gitmeden önce Rabbine yaptığı duada "Rabbim beni yalanlamalarından korkuyorum. Göğsüm daralıyor." demesi(Şuara:12-13) ve "Rabbim, göğsümü aç, bana işimi kolaylaştır. Dilimdeki düğümü çöz." diye dua etmesi de (Taha: 25-27) bu konuya örnek olması bakımından zikredilebilir.

Peygamber’den kaldırılan yük nedir?

Bazıları yük kelimesini "günah" (**vizr**) olarak almışlar ve Allah'ın, Hz. Muhammed'in Peygamber olmadan önceki dönemde işlemiş olduğu günahları bağışladığını söylemişlerdir. Bazıları da "Peygamberin cahiliyye döneminde insanların içine düştüğü korkunç vahşet karşısında ne yapacağını bilemeyerek kendisini büyük bir sıkıntı ve yük altında hissetmesine karşılık Allah'ın gösterdiği yolda Peygamberin bu sıkıntısının giderilmesi olarak yorumlamışlardır. Bizce her iki anlamı da içermesi mümkündür.

Peygamberin şanının yükseltilmesi (zikrake) iki anlama gelebilir. Birisi: onun Peygamberlik şerefiyle şereflendirilmesi ve kıyamete dek insanların onun adını anacak ve ona hayır dua edecek olmaları, diğeri Peygamberin anlayış, kavrayış ve muhakeme kabiliyetinin artırılması olabilir. İkisi de doğrudur.

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا "Her zorlukla beraber bir kolaylık vardır." zorluklardan yılmamak, kaçmamak gerekir. Zorluklar aşılarak ulaşılan hedefler çok kıymetlidir. Allah, bütün zorlukların yanında mü'mine destek ve yardımcıdır. Ona mutlaka bir kolaylık gösterir. Dünyada çekilen sıkıntıların yanında elde edilecek başarılar daha büyük olacaktır. Allah, mü'minlere bu sıkıntılar sonunda hem yeryüzünün mirasını hem de ahiret kazancını bahşedecektir. Bu da çekilen sıkıntı ve meşakkatlere değer.

اَلْعُسْرِ "El-usr" kelimesinin marife olması zorluğun bilinen belli bir zorluk olduğunu; يُسْرًا "yusr" ise nekra yani belirsiz gelmiş olması ve iki kere nekra olarak geçmesi birbirinden farklı en az iki kolaylığın olduğuna işaret etmektedir.

Öyleyse boş durmamak gerekir. Bir işi bitirince diğerine koşmak ve Allah'a sevgi ve saygı ile yönelip, onun hoşnutluğuna koşmak gerekir.

İNŞİRAH SURESİNDEN EMİRLER

1. Bir işi bitirince diğerine başla/boş durma (7)
2. Rabbine rağbet et/yönel, onun hoşnutluğunu ara. (8)

سورة الفجر

FECR SÛRESİ (89)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Fecir (tan yerinin ağarma) vaktine yeminle başladığı için bu adı almıştır.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Leyl Sûresinden sonra indirildiği rivayet edilmektedir.

Konusu: Rabbinin azabına müstahak olan kavimlerin hatırlatılması ve insanın nankörlüğü işlenmektedir.

1-14: RABBİNİN AZAP KIRBACI

وَالْفَجْرِ (**1**) وَلَيَالٍ عَشْرٍ (**2**) وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ (**3**) وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ (**4**) هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِذِي حِجْرٍ (**5**)

"Andolsun Fecre..

On Gece'ye.. Çifte ve teke..

Geçip giden geceye..

Bunda akıl sahibi için bir yemin var mıdır?" (ayet: 1-5)

Fecir vakti, güneş doğmadan önceki aydınlığın ilk ışıklarının belirdiği vakittir. Sabahın erken saatleri. "On Gece" ile Zilhicce ayının ilk on gününün kastedildiği veya her ayın üçe bölünmesi ile ilk on, ikinci on ve son on gece diye ayrılması ve ayın bu süreçteki aldığı şeklin kastedildiği söylenmektedir. (Zemahşeri, Keşşaf ve Mevdûdî, Tefhim.)

"Çift ve tek" ifadesinin içine girmeyen hiç bir nesne yoktur. Dolayısıyla Allah bu yeminle bütün eşyayı ifade etmiş oluyor.

Sonra asıl konuya geçiliyor. Bütün bu yeminlerin kendisi için yapıldığı konu. Bu nedir? İnkarcıların sonu. Mekke inkarcılarına verilen örnek, onlara hatırlatılan kendi sonlarını daha iyi anlayabilmeleri için önceki nesillerin sonlarından bir kesit.

أَلَمْ تَرَى كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ (**6**) إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ (**7**) الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ (**8**) وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِي (**9**) وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ (**10**)

"Ad kavmi Rabbin nasıl yaptı, görmedin mi?

Sütunlar sahibi İrem'e..

Şehirler arasında bir benzeri yaratılmamış olan..

Vadide kayalar oyan Semud'a..

Kazıklar/pramidler sahibi Firavun'a.." (ayet: 6-10)

İrem Şehri, sutunlarıyla, güzellikleriyle, süsleriyle ünlüydü. Bir benzeri yoktu. Semud kavmi de vadide kayaları işliyor. İçlerini oyarak ev yapıyordu, şekil veriyordu, sanat eserleri meydana getiriyordu.

Firavun'a "kazıklar sahibi" denilmesi, bir kaç türlü yorumlanabilir. Ehram/pramidlerin kazık şeklinde yapılmış olması dolayısıyla veya Firavun'un askerleri kazıklara benzetilmiş olduğu için veya o askerlerin bir yere konakladıkları zaman çadır kurmaları ve her tarafı çadır kazıklarıyla doldurmaları sebebiyle, bir başka ihtimal de işkence ve zulüm aleti olarak kazıkları kullanmaları olabilir. En iyisini Allah bilir:

الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ (**11**) فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ (**12**) فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ (**13**) إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ (**14**)

"Onlar, ülkelerinde azmışlardı. oralarda fesadı çoğaltmışlardı. Rabbin de onlara azap kırbacı yağdırdı. Çünkü Rabbin gözetlemededir." (ayet: 11-14)

Onlar, zannettiler ki yaptıkları azgınlıklar yanlarında kalacak ve hiç bir hesaba çekilmeden geçip gidecekler. Hayır, onların her yaptığını gören Yüce Allah, onları yaptıklarıyla baş başa bırakmadı. Azap kırbacını şaklattı ve zalimleri yerle bir etti. Ahirette de büyük bir azabı onlar için hazırlamıştır. Zalimler, hak ettikleri azaba mutlaka çarptırılacaklardır.

15-30: MALI PEK SEVİYORSUNUZ

Allahu Teâlâ, insanı yarattığı gibi, onu bir takım hususiyetlerle techiz etmiştir. İnsanın zayıf yönlerini de en iyi o bilir. O, insana hem doğruluğu seçecek bir kabiliyet, hem de yanlışa düşebilecek zaaflarla donatmış ve bu iki nokta arasında imtihan takdir etmiştir.

İnsanı nasıl imtihan ettiğine bir bakalım.

فَأَمَّا الْإِنسَانُ إِذَا مَا ابْتَلاَهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ (**15**) وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلاَهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ (**16**)

"İşte insan, onu Rabbi imtihan ettiği zaman, ona ikramda bulunup, nimetlendirince:

-Rabbim bana ikramda bulundu der.

Ama onu, imtihan edip, rızkını daralttığında:

-Rabbim bana ihanet etti, der." (ayet: 15-16)

İşte insanın iki yönü.. Birisinde nimete şükrederken, diğerinde nankörlük ediyor. İmtihanın zor noktasında rabbine isyan ediyor ve onun hakkında cahilce, sapıkça zanlarda bulunuyor. Rabbim beni imtihan ediyor diye düşünmüyor. Sanki Allah'ın ona borcu varmış da onu ödememiş gibi. O'ndan yakınıyor. Oysa kendi hatalarına bakması ve kendisini düzeltmesi gerekir. Hainlik eden kendisidir. Allah'ın verdiği nimetlerin hakkını vermeyerek Rabbine ihanet eden kendisidir.

كَلاَّ بَل لاَ تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ (**17**) وَلاَ تَحَاضُّونَ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ (**18**) وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلاً لَمًّا (**19**) وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا (**20**)

"Hayır,

Yetime ikramda bulunmuyorsunuz.

Düşkünü doyurmaya teşvik etmiyorsunuz.

Mirası da hak gözetmeden yiyorsunuz.

Malı da pek çok seviyorsunuz." (ayet:17-20)

Siz, sahip olduğunuz şeyleri hiç kimseyle bölüşmek istemezken Allah'ın kendisine ait olan nimetlerde adeta pay sahibiymişsiniz gibi hareket ediyorsunuz. İşte insanın hem nankör hem azgın ve pervasız yönü böyle ortaya konuyor. Bu pervasızlığın sonu ne olacaktır?

Allah, bu ayetlerde diğer başka ayetlerde de olduğu gibi sosyal yardımlaşmayı çok önemsiyor ve insanın bir zaafı olarak başkalarını unutup, her şeyin adeta kendisininmiş gibi davrandığını hatırlatıyor. Oysa, insana her şeyi bahşeden Rabbi karşılıksız olarak verdiklerini biraz kıssa hemen feryat ediyor ve “Rabbim bana ihanet etti. Rabbim beni ihmal etti, beni unuttu.” Diyecek kadar ileri gidebiliyor.

Evet, Ey İnsanlığını kaybetmemiş olanlar,

Yetimleri koruyun, onlara sahip çıkın, eğer Allah’tan korkuyorsanız onları kendi başlarına ve çaresiz bir halde bırakmayın. Düşkünleri, yoksulları doyurun, bu konuda bir birinizi teşvik edin. mirası hakkıyla taksim edin. Bu miras bir babanın çocuklarına bıraktığı miras olduğu kadar, dünya mirasını da ifade eder. Dünya devletlerinin, yetim hale getirdiği ve sömüre sömüre bitirdiği Afrikalı yetim ve yoksulları da düşünmemiz gerekiyor.

Dünyanın neresinde olursa olsun açlıktan insanlar ölüyorsa, çocuklar bakımsızlıktan, sahipsizlikten kırılıyorsa, orada bir insanlık faciası yaşanıyor demektir. Onlar da bu ayetlerin muhataplarıdır.

Şunu hiç unutmayın ki, dünyanın tamamına da sahip olsanız; bir gün gelecek ve sahip olduğunuz her şey elinizden alınacaktır. İşte o zaman vay halinize!

كَلاَّ إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا (**21**) وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا (**22**) وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى (**23**)

"Hayır,

Yer paramparça olduğu zaman,

Rabbin ve saf saf melekler geldiğinde..

İşte cehennem o gün getirilir.

Ve insan o gün doğruyu hatırlar. Ama nasıl öğüt alacak?" (ayet: 21-23)

يَقُولُ يَالَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي (**24**) فَيَوْمَئِذٍ لاَ يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ (**25**) وَلاَ يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ (**26**)

“O gün, öğüt alma günü değil, karar günüdür. Orada gerçeği görmesi artık fayda sağlamaz. O zaman parmaklarını ısırıp:

-Keşke hayatım için hazırlıkta bulunsaydım, der.

İşte, hiç kimse o gün Allah'ın cezalandırdığı gibi cezalandıramaz.

Hiç kimse onun bağladığı gibi bağlayamaz." (ayet: 24-26)

Bunlar, inkarcı, zalim ve isyankarlar için verilen hükümler. Bir de sahnenin öbür tarafı var. Orada da Allah'ın hoşnutluğunu kazanmış ve O’nun vereceği ödülü bekleyen huzur içindeki mü'minler var.

يَاأَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ (**27**) ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً (**28**) فَادْخُلِي فِي عِبَادِي (**29**) وَادْخُلِي جَنَّتِي (**30**)

"-Ey Huzura ermiş can! Hoşnut olarak, hoşnut olunarak Rabbine dön. Kullarımın arasına katıl ve gir cennetime..." (a-yet:27-30)

Eğer Allah'ın emirlerine uygun ve insan gibi bir hayat yaşamışsanız, vurgunsuz, gaspsız, yetimleri ve düşkünleri gözeterek, insanlığınızı unutmadan paylaşmışsanız, işte o gün ne mutlu size…

Yüce Rabbinizin huzurunda gönül rahatlığı ile ve ebedi cennet bahçelerinde ağırlanacaksınız.

Ne mutlu size!

FECR SÛRESİ'NDEN EMİRLER

1. Rabbinin geçmiş kavimleri nasıl helak ettiğini düşünün ve ibret alın. (6-14)

2. Onlar gibi ülkenizde azgınlık edip, bozgunculuk, entrika çıkarmayın. (11-12)

3. Rabbin imtihan edip, rızkını daralttığı zaman Rabbine bağlılığını yitirme. (16)

4. Yetime ikramda bulunun. (17)

5. Yoksulu yedirmeye birbirinizi teşvik edin. (18)

6. Mirası hak gözetmeksizin yemeyin. Başkalarının hakkını gasbetmeyin. (19)

7. Geçici dünya malına taparcasına bağlanmayın. (20)

سورة العصر

ASR SÛRESİ (103)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Asr veya ikindi vakti anlamına gelir. Asr'a yemin edilerek sûreye başlandığı için bu adı almıştır.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de İnşirah Sûresi'nden sonra indirildiği rivayet edilmiştir.

Sûrenin Konusu: İnsanlığın hüsrandan kurtuluş yolu.

وَالْعَصْرِ (**1**) إِنَّ الْإِنسَانَ لَفِي خُسْرٍ (**2**) إِلاَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ (**3**)

"Andolsun asra! İnsanlık hüsranda.

Ancak iman edenler ve doğruları yapanlar,

birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler müstesna." (ayet:1-3)

عصر "Asr" kelimesi Arapça'da; İkindi vakti, Gündüz, sabah, zaman, aşiret ve cemaat anlamlarına gelir.

Hangi asır olursa olsun, hangi zaman dilimi olursa olsun; hangi toplum veya cemaat olursa olsun; insanlık alemi eğer Allah'ın istediği gibi inanmıyor, yaşamıyor ve birbirlerine hakkı/gerçeği öğretmiyor ve bunlara bağlı kalmayı tavsiye etmiyorsa hüsrandadır. Büyük azaba doğru yol almaktadır.

Yokoluşun, mahvoluşun ilacı ise inanmak ve doğru, iyi, uygun olanı yapmaktır. Bununla beraber hakkın ve adaletin yayılması ve işlerlik kazanması, toplumda geçer akçe olması için dirençli bir şekilde mücadele etmektir.

Eğer insanlar hakkın hakim olması ve adaletin güçlenmesi için mücadele ederlerse zamanı ve toplumu da kurtarmış olurlar. Birlikten

güç doğar, kuvvet doğar. İnsanlar birbirlerini hayra ve hakka da teşvik edebilirler, şerre ve bozgunculuğa, ahlaksızlığa da sürükleyebilirler.

Kurtuluş ve mutluluk doğru inanç, doğru hareket; hakkın ve sabrın tavsiye edilmesi ile sağlanır. Bu dört ilkeyi her işimizde göz önünde bulundurmalıyız. Bunlar yaptıklarımızın adeta bir sağlaması olmalıdır.

Doğru inanç, doğru bilgi ile anlam kazanır. Yapacağımız bir iş için acaba gerçekten doğru bilgiye sahip miyiz, gerekli bilgiyi tam ve doğru olarak edindik mi?

Bu bilgiye dayalı olarak ortaya koyduğumuz eylem planı, doğru şekilde yürüyor mu? İnancın doğruluğu kadar Yüce Rabbimiz eylemlerimizin doğruluğunu da istiyor. Amellerin niyetlere göre makbul olması, niyetin önemini ve üstünlüğünü açıklarken, iyi amellerin ard niyetlerle boşa çıkabileceğini gösteriyor. İyi amel ancak iyi niyetle makbuldür, denilmek isteniyor. Ama amelin kötü olması durumunda, niyet iyi olsa bile geçersizdir. Çünkü yapılan bir kötülük veya yanlış, iyi niyetle de yapılsa kötülük ve yanlış olmaktan kurtulamaz.

İyi niyetle gitmek istediğiniz Kabe'ye ancak sizi ona ulaştıracak olan yoldan ulaşabilirsiniz. Başka hiçbir yol sizi oraya ulaştırmaz.

"Salih amel" doğru, sağlam ve uygun, yerinde hareket anlamına gelir. Allah'ın yapılmasını yasaklamadığı, yapılması hem akıl hem de dince mahzuru olmayan, genel insan toplulukları tarafındadn da doğruluğu onaylanan işlerdir. Allah'ın yapılmasını emrettiği işler zaten Salih amelin en başında gelir.

Hakkın tavsiye edilmesi çoğu kez, ayıp olur, kırılır, ne der, ya yanlış anlarsa gibi mazeretlerle ihmal edilir. İyilik yapıldığı düşünülerek kötülük işlenir. Hatayı yapan da hatayı düzeltme imkanı bulamaz.

Hakkı tavsiye ederken dikkat edilmesi gereken bir konu da hakkı hak yoldan tavsiye etmektir. Hakkı tavsiye edeyim derken yanlış bir üslup, kırıcı, zarar verici eleştiri, küçük düşürücü, kişiliğine yönelik bir saldırıya dönüşmesi ise felakettir.

Hakkı tavsiye karşılıklı olmalıdır. Tek yönlü, "ele verir talkını.." cinsinden olmamalıdır. Hakkı başkalarına tavsiye ederken kendini unutanları Allah uyarıyor. "İnsanlara iyiliği emredersiniz de kendinizi unutur musunuz? Kitabı okuyup durduğunuz halde düşünmez misiniz?" (Bakara: 44)

Hakkın doğru bir şekilde tavsiyesi de sabırla olur. Hakkı tespit için sabır, hakkı uygulamak için sabır. Sabır, kararlı ve dikkatli bir şekilde aceleye getirmeden, hata yapmadan ve yarım bırakmadan, istikrarı koruyarak gerekeni yapmaktır.

ASR SURESİNDEN EMİRLER

1. Gerçeğe/Hakka iman edin.
2. Doğru/uygun olanı yapın.
3. Birbirinize hakkı tavsiye edin.
4. Birbirinize sabrı tavsiye edin.

سورة العاديات

ÂDİYAT SÛRESİ (100)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Koşanlar anlamına gelir. Koşanlara yeminle başladığı için bu ardı almıştır.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de, Asr Sûresi'nden sonra indiği rivayet edilmekle birlikte Medine'de indiğini söyleyenler de vardır.

Konusu: İnsanın nankörlüğü dile getiriliyor. Yeniden diriltileceği açıklanıyor.

Sûre, koşu atlarına yeminle başlıyor. Bazıları "*âdiyat*" develer için kullanıldığını söylemişse de çoğunluğun tercih ettiği görüş "atlar"dır. Çünkü solumak anlamına gelen "*dabhan*" kelimesi sadece atlar için kullanılırdı. Sonra kıvılcım çıkarmasından bahsediliyor ki, bu da koşarken atların nallarının taşlara değmesi ile meydana gelir.

Sabah akını da yine atlar için daha uygundur. Şimdi, üzerine yemin edilen bu koşu atları ile insanın Rabbine karşı nankörlüğü arasında nasıl bir bağlantı var ve niçin Sûre atlara yeminle başlamıştır? Sorusuna cevap aramak için önce Sûre'nin anlamını okuyalım:

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا (**1**) فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا (**2**) فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا (**3**) فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا (**4**) فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا (**5**)

"Andolsun, soluya soluya koşanlara..

(Koşarken) kıvılcım saçanlara..

Sabah vakti baskın yapanlara..

Tozu dumana katanlara..

Topluluğun ortasına dalanlara.." (ayet: 1-5)

Bu Sûre'nin Medine'de indiğini ileri sürenler, burada bahsedilen atların mücahitlerin atları olduğunu söylüyorlar. Fakat, bu yaklaşım, üzerine yemin edilen atlar ile bu yeminin sebebi arasında olumlu bir bağ-

lantı oluşturmuyor. Çünkü yeminin nedeni nankör insanlardır. İçlerinde kötülük duyguları hakim, ahiret hesabını düşünmeyen zalimlerdir. Allah, onlara yaptıkları kötülüklerin cezasız kalmayacağını hatırlatıyor. Olaya bu perspektiften baktığımız zaman, üzerine yemin edilen bu atlarla Cahiliye döneminde yaygın olan yağmacılık, vurgun ve eşkıyalığın işaret edildiğini söyleyebiliriz.

Vahşetin, anarşinin hüküm sürdüğü Arabistan'da -bazı bölgeler hariç- insanlar kendilerini güvende hissetmiyorlardı. Her gece bir baskın korkusu uykularını bölüyordu. Seyahatleri her zaman korku ve endişe içinde huzursuz geçiyordu. Her an bir saldırıya uğrayabilirler ve mallarından, canlarından olabilirlerdi.

Çünkü insanlarda Allah korkusu yoktu. Yaptıklarından hesaba çekilecekleri bir günün geleceğini düşünmüyorlardı.

إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ (**6**) وَإِنَّهُ عَلَى ذَلِكَ لَشَهِيدٌ (**7**) وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ (**8**) أَفَلاَ يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ (**9**) وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ (**10**) إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَخَبِيرٌ (**11**)

"İnsan Rabbine karşı gerçekten nankördür. Kendisi de buna şahittir.

Şüphesiz onun mal sevgisi de çok şiddetlidir.

Hala bilmiyor mu?

Kabirdekilerin içi dışarı çıkarıldığında..

Göğüslerde olan ortaya konduğu zaman...

Şüphesiz o gün, Rab'leri kendilerinden haberdardır." (ayet: 6-11)

İnsan, Rabbinin yolunda yürümediğini ve Rabbine karşı nankörlük ettiğini bilir. Buna rağmen sorumluluklarını yerine getirmekte istekli davranmaz. Çünkü, insan malı çok sever. Mala olan düşkünlüğü gözünü, beynini ve gönlünü kör eder. Ne yaptığını, nasıl yaptığını hesap etmez. Oysa, çekileceği ve yaptığı her şeyin Allah tarafından bilindiğini düşünse, mal sevgisi yerini infak sevgisine bırakacak ve ahiret kazancı kendisine daha tatlı gelecektir.

ADİYAT SÛRESİ'NDEN EMİRLER

1. Rabbine karşı nankörlük etme. (6)
2. Mala tutkuyla bağlanma. (8)

سورة الكوثر

KEVSER SÛRESİ (108)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Sayısız, çok nimet anlamına gelir.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de indirildiği rivayet edilmektedir.

Sûrenin Konusu: Hz. Peygamber, kendisine gelen vahyi açıklamasıyla birlikte bazı azgın müşriklerin hakaretlerine maruz kaldı ve psikolojik olarak etkilendi. Bu hakaretlerden birisi de Peygamberin oğlunun ölümü üzerine, müşrik azgınlardan birinin ona 'soyu kesik' anlamına 'ebter' demeye başlamasıdır. Allah Peygamberini bu üzüntüden kurtarmak için bu sûreyi indirdi. Ona hem bu dünyada hem de ahirette vereceği sayısız nimeti müjdeliyor ve onun gönlünü alıyordu.

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ (**1**) فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ (**2**) إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ (**3**)

"Biz sana sayısız nimetler verdik. Öyleyse sen de Rabbin için namaz kıl ve kurban kes. Gerçek şu ki sana kin besleyen /düşmanının soyu kesiktir." (ayet: 1-3)

Üzülme, sen Rabbinin nimeti sayesinde hiç unutulmayacak bir şan ve şerefe sahipsin. Öyleyse sana bunu verdiği için Rabbine namaz kılarak ve ona yönelerek kulluk et, şükret. Asıl soyu kesik olan sana kin besleyen düşmanındır. O unutulup gidecektir ve sözleri hiç bir anlam ifade etmeyecektir.

وانحر "Venhar" kelimesi farklı şekillerde yorumlanmıştır. "Nahr" kurban anlamına geldiği gibi, namazla birlikte kullanıldığı zaman "namazı vaktinin evvelinde kılmak" "namaz kılan göğsünü gererek dik tutmak" anlamına da gelir. "Namaz kılarken ellerini boğazına kaldır" Yani namaza başlarken, ruku ve secdeye giderken tekbirle birlikte ellerini boğaz hizasına kaldır." anlamı verenler de olmuştur.

KEVSER SÛRESİNDEN EMİRLER:

1. Rabbin için namaz kıl. (2)

2. kurban kes. (2)

سورة التكاثر

TEKÂSUR SÛRESİ (102)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Çokluk anlamına gelir. Çoklukla öğünmekten bahsettiği için bu adı almıştır.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Kevser Sûresi'nden sonra indirilmiştir.

Sûrenin Konusu: Mal ve mülk çokluğuyla öğünmeye ve dünyaya düşkün olan insanlara ahiret hesabı hatırlatılmaktadır.

أَلْهَاكُمُ التَّكَاثُرُ (**1**) حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ (**2**) كَلاَّ سَوْفَ تَعْلَمُونَ (**3**) ثُمَّ كَلاَّ سَوْفَ تَعْلَمُونَ (**4**) كَلاَّ لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ (**5**) لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ (**6**) ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ (**7**) ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنْ النَّعِيمِ (**8**)

"Çoklukla öğünmek sizi oyaladı.

Mezarları ziyaret edinceye/ölünceye dek.

Hayır, ileride bileceksiniz.

Yine hayır, ileride bileceksiniz.

Hayır, Kesin bir bilgiyle bilseniz..

Elbette cehennemi görürsünüz.

Nitekim onu, yakın bir gözle göreceksiniz.

Sonra, o gün nimetlerden hesaba çekileceksiniz." (ayet:1-8)

İnsanı çeşitli şeyler dünya hayatında oyalayıp durur. Mal yığmak, mülk sayısını artırmak, güç ve kudretinin herkesten çok olması insana zevk verir ve onu meşgul eder. Bir de bakar ki ölüp, kabre gömmüşler ve üzerine de toprak örtmüşler. O, belki de yeniden dirileceği bir gü-

nün kaygısını içinde taşımıyor, belki de böyle bir günü asla beklemiyordu.

Fakat, ondan kaçıp kurtulmak ne mümkün. O, gerçekleri en açık bir şekilde görecektir. O, kızgın ateşe şahit olacaktır. Dünyada kendisine çok çok bağışlanan o nimetlerin hesabını verecektir.

TEKASÜR SÛRESİ'NDEN EMİRLER

1. Geçici dünya işlerine ve mallarına dalıp ahireti unutmayın. (1)
2. Bir gün dünyada yaptığınız her işten hesaba çekileceğinizi görür gibi bilin. (3-8)

سورة الماعون

MÂÛN SÛRESİ (107)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Ufak tefek eşyaları yardımlaşma maksadıyla vermek anlamına gelir.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Tekâsur Sûresi'nden sonra indirildiği rivayet ediliyor.

Sûrenin Konusu: Hesap gününe inanmayan, ahlaki yönden olumsuz tavırları bulunan kimselere uyarı.

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ (**1**) فَذَلِكَ الَّذِي يَدُعُّ الْيَتِيمَ (**2**) وَلاَ يَحُضُّ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ (**3**) فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ (**4**) الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلاَتِهِمْ سَاهُونَ (**5**) الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ (**6**) وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ (**7**)

"Dini yalanlayanı gördün mü?

İşte odur yetimi itip kakan…

Düşkünü doyurmaktan hoşlanmayan…

Öyleyse yazıklar olsun o namaz kılanlara!

Kıldıkları namazdan gafil olanlara!

Gösteriş yapanlara!

Ufak tefek yardıma bile engel olanlara!." (ayet: 1-7)

Sûre'de “dini yalanlayan” ifadesi ile, Fatiha’da geçen “din/hüküm günü” kastediliyor. Yani ahiret inancı olmayan veya Ahireti yeterince önemsemeyen kimselere uyarı yapılıyor. Dünyaya düşkün ve temel insani duyarlılıklarını yitirmiş; yetimi hor görüp, ona bakmayan, onu itip kakan veya onu kendi haline terk eden, aç ve muhtaç insanı doyurma gibi insanlık görevini yerine getirmek istemeyen bu kimseler kınanmaktadır.

Onların kıldıkları namaza değer verilmeyecektir. Çünkü onlar kıldıkları namazın ne ifade ettiğinin farkında değillerdir. Sadece şekilsel olarak bu ameli yerine getirmektedirler. Sadece gösteriş yapmaktadırlar. Onlar, komşular arasında alıp verilen ufak tefek kap kacak gibi yardımlaşmayı bile sevmezler. Ailelerini de bundan men ederler.

Mâûn'a sadaka anlamı da verilmiştir. Buna göre anlam sadaka vermeye bile engel olurlar.

Sûre'de 'namaz kılanlar' dan bahsedilmiş olması, bu sûre'nin Medine'de indirildiğini, çünkü Mekke'de münafıkların bulunmadığını düşündürebilir. Fakat, 'namaz' anlamına gelen 'salat' kelimesi sadece münafıklar için değil, müşrikler için de kullanılmış olabilir. Müşriklerin Kâbe etrafında yaptıkları ibadete Kur'an'da salat adı verilmiştir. Tabi onların salatı ile mü'minlerin salatı arasında fark vardır. Onlar büyük bir ihtimalle Hz. İbrahim'den gelen ibadetlerin tahrif edilmiş halini sürdürmeye devam ediyorlardı. Kâbe'yi tavaf etmeleri, kurban kesmeleri, ruku ve secde etmeleri bu tür ibadetler arasındaydı. Onların ibadetlerini boşa çıkaran, geçersiz kılan şey şirk koşmaları idi.

Bunun için kıldıkları namazın bir anlamı olmuyordu. Yaptıkları haccın, kestikleri kurbanın ecrini alamıyorlardı. Allah'a secde ettikleri gibi, putların önünde de eğiliyorlar. Allah'a kurban sundukları gibi, putlarına da kurban sunuyorlardı. Allah'a pay ayırdıkları gibi, putlarına da pay ayırıyorlar. Allah'a ayırdıklarını putlarına takdim edebiliyor, fakat putlara ayırdıklarını Allah'a takdim etmiyorlardı.

Namazı asıl değerli kılan, onun fiziki olarak yerine getirilmesi değil, ona yüklenen anlamdır. "Namaz, insanı kötülüklerden ve ahlaksızlıklardan alıkoymuyorsa Allah katında "namaz" değildir.

Öyleyse Kıldığımız namazın hakkını verelim ve hakkıyla namaz kılalım. Namazı Rabbimizle aramızda online iletişime dönüştürelim. Namaz, hayatımızı düzenleyen ve bizi hertürlü kötülükten alıkoyan, koruyan, iyiliğe ve güzele yönelten, pozitif enerji ile dolduran bir eylem olmalıdır.

MÂÛN SÛRESİ'NDEN EMİRLER

1. Din gününü yalanlama, ahiret gerçeğini unutma. (1)
2. Yetimi itip kakma, hor görme, özen göster, haklarını koru. (2)
3. Düşkünleri doyur ve doyurmaya teşvik et. (3)
4. Gösteriş için değil sadece Allah rızası için ibadet et, namaz kıl. Kıldığın namazın ne anlama geldiğini bil. Gafil olma. (4-6)
5. Ufak tefek, önemsiz bile olsa hiçbir hayra engel olma. (7)

سورة الكافرون

KAFİRUN SÛRESİ (109)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Kafirler anlamına gelir. Sûre "Ey Kafirler!" diye, kafirlere hitapla başladığı için bu adı almıştır.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de indirilmiştir. Hz. Muhammed'in tebliğ ettiği vahyin ruhunu kavrayamayan veya onu etkisiz kılmak isteyen müşrikler Peygambere gelip, dini konularda bir uzlaşma yapmak istemişler ve bir yıl Muhammed'i kendi putlarına tapmaya çağırmışlar, bir yıl da kendileri Allah'a tapacaklarına söz vermişlerdir. Sûre bu teklif üzerine inmiştir.

Sûre'nin Konusu: Kulluk konusunda paylaşımın olamayacağını, Allah'a kulluk ile başkalarına kulluk edenlerin ayrı dinlerin insanları olduğu açıklanıyor.

قُلْ يَاأَيُّهَا الْكَافِرُونَ (**1**) لاَ أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ (**2**) وَلاَ أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ (**3**) وَلاَ أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدتُّمْ (**4**) وَلاَ أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ (**5**) لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ (**6**)

"De ki:

-Ey Kafirler!

Ben sizin kulluk ettiğinize kulluk etmem. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edenler değilsiniz.

Ben sizin kulluk ettiğinize kulluk edecek değilim.

Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz.

Sizin dininiz size benim dinim bana!" (ayet: 1-6)

Yani aramızda bir uzlaşma olması mümkün değildir. Otorite anlayışımız ve kaynaklarımız farklı. Ben Allah'tan başkasına kulluk edilemeyeceğini açıklıyorum. Siz ise beni, Allah'tan başkalarına kulluk et-

meye davet ediyorsunuz. Hiç bir zaman böyle bir teklifin kabulü mümkün değildir. Siz bütün putları terk etmedikçe Allah'a kulluk etmiş olmazsınız.

KAFİRUN SURESİNDEN EMİRLER

1. Allah’tan başka hiçbir kimseye ve hiçbir şeye ibadet, kulluk etme.

سورة الفيل

FİL SÛRESİ (105)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Kâbe'yi yıkmak için Mekke'ye gelen Habeşistan valisi Ebrehe'nin ordusunun önünde bir de fil vardı, Sûre bu olayı hatırlatmak için "fil sahibleri" tabirini kullanıyor.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de kafirun Sûresi'nden sonra indirildiği rivayet edilmiştir.

Sûrenin Konusu: Kâbe'yi yıkmak için Fil ile birlikte Mekke'ye yürüyen ordunun Allah tarafından nasıl cezalandırılıp, yok edildiğini anlatıyor.

أَلَمْ تَرَى كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ (**1**) أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ (**2**) وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ (**3**) تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ (**4**) فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ (**5**)

"Rabbinin, fil sahiplerini ne hale getirdiğini görmedin mi?

Onların tuzaklarını boşa çıkarmadı mı?

Onların üzerine damgalanmış taşlar atan ebabil kuşlarını gönderdi.

Onları yenilmiş ekin gibi yaptı." (ayet:1-5)

Ebrehe Arapların ilgisini Kabe'den kesip kendi ülkesinde yaptırdığı kiliseye yöneltmek istiyordu. Arabistan yarımadasında çok önceden beri Kâbe mukaddes bir yer olarak bilinir ve bütün Araplarca saygı gösterilirdi. Bu sebeple Mekke şehri de değer kazanmış ve her yıl panayırlar düzenlenerek ekonomik sahada bir merkez haline gelmişti.

Ebrehe ordusu ve fili ile Kabe üzerine yürüdüğü zaman, Kureyşliler onu koruyacak bir orduya ve Ebrehe'ye karşı koyacak bir gü-

ce sahip değillerdi. Bu sebeple Ebrehe'nin geldiğini duyunca dağlara kaçtılar, Ebrehe'yi Kâbe ve Rabbi ile başbaşa bıraktılar.

Allah, Ebrehe'nin ordusunun Kâbe'yi yıkmasına izin vermedi. Onları yolda helak etti. Onların üzerine ababil kuşlarını gönderdi. ababil kuşları kurumuş balçıktan kaya gibi sertleşmiş taşları gagalarında taşıyarak onların üzerine attı. Kendilerine bu taşlardan isabet eden askerler çeşitli hastalıklara yakalandılar. Ayakta duracak halleri kalmadı. Çekirgelerin yiyip, işe yaramaz hale getirdikleri fos ekinlere çevirildiler.

Allah, bu hadiseyi hatırlatarak Kureyş toplumuna mesaj veriyor. O zaman Allah'ın gücüne ve kudretine inanıyorlardı. O'na, Kabeyi koruması için yalvarıyorlardı. O'ndan yardım diliyorlardı. Allah, içlerinden Muhammed (sav.)'i Peygamber olarak seçince buna itiraz ettiler. Allah'a isyan yolunu seçtiler.

Buradan Allahu Teâlâ'nın, hem elçisi Muhammed'e hem de mekkelilere mesaj verdiğini düşünebiliriz. Elçisine, "Rabbin Ebrehe'nin ordusunu nasıl perişan etmişse, senin karşına dikilecek müşrikleri de öylece helak edecektir." mesajını; mekkeli müşriklere ise "eğer elçinin yanında yer alırsanız Allah sizi her zaman koruyacaktır. Ona karşı çıkarsanız halinizi Ebrehe ve ordusunun haline benzetecektir." mesajını veriyor.

سورة الفلق

FELAK SÛRESİ (113)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Sabah, cehennem, mahlukat anlamlarına gelir.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de indirilmiştir.

Konusu: Allah'a sığınılması gereken şeyleri açıklıyor.

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (**1**) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (**2**) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (**3**) وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ (**4**) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (**5**)

"De ki:

-Mahlukatın Rabbine sığınırım. Yarattığı şeylerin şerrinden..

Çöktüğü zaman karanlığın şerrinden.. Düğümlere üfleyenlerin şerrinden.. Haset ettiği zaman hasetçinin şerrinden."

"Felak"ın sabah, cehennem, mahlukat anlamına geldiğini söylemiştik. Allah, sabahın Rabbi yani, karanlığı yarıp aydınlığı çıkaran Rabtir.

Bütün yaratılmışların/mahlukatın Rabbidir. İnsanın, bütün mahlukatın şerrinden korunmak için kendisine sığınabileceği, onların tamamına sahip ve hakim olan Allah'tır. Allah, dilemedikçe hiç bir varlığın zarar veya fayda vermesi mümkün değildir.

Öyleyse, insanın başına bir bela musibet geldiği zaman, yalnızca, her şeyin sahibi ve rabbi olan Allah'a sığınması gerekir. Çünkü ondan başkalarına sığınmak insana hiç bir yarar sağlamayacaktır. Aksine Allah'ın hakimiyetine ortaklar tanıyacağı için inançlarını da bozmuş olacaktır.

"Düğümlere üfleyen büyücülerin" kadını veya erkeği, hangisi olursa olsun büyük günah işlemekte ve çirkin bir iş yapmaktadırlar. Allah

onları da şerrinden kaçınılması gereken mahluklar olarak anmaktadır. Onların kaçınılması gereken kimseler olması onların sihir ve büyülerinin etkisinden değil, yaptıkları işlerin kötü olmasındandır. Çünkü onların şerleri, onlara inanan toplumu ifsat eder. İnsanların sağlıklı düşünmesini ve doğru hareket etmesini zedeleyerek, vehim ve kuruntular denizinde boğulmalarına neden olur.

"Düğümlere üfleyen büyücüler"in şerrinden Allah'a sığınılması gerektiği konusunda ayetin nüzul sebebi olarak gösterilen bir rivayete de değinmek gerekir. Peygamberimizin, Medine'de Yahudi bir büyücü tarafından büyülendiği ve bu büyünün etkisi ile yapmadığı şeyleri yaptım zannettiği ve bu büyünün Cebrail tarafından haber verilmesi ile büyünün saklandığı yerden çıkarılıp, üzerine Felak ve Nas Sûreleri okunarak bozulduğu ve Peygamberin kurtulup, eski haline döndüğü rivayet ediliyor. Hicazi, bu rivayeti verdikten sonra "Bu rivayetin doğru olduğunu sanmıyorum. Ama bazı alimler bunun gerçek olduğunu söylemişlerdir. Bu, olsa olsa Yahudilerin insanları Peygamber hakkında şüpheye düşürmek için ortaya attıkları bir iftiradır. Halbuki Cenabı Allah buyuyor ki: "Allah seni insanlardan korur." (Maide: 67) "O alay edenlere karşı biz sana yeteriz." (Hicr: 95)

"**Neffase**" kelimesinin sonundaki "ta"nın müenneslik "ta"sı mı; yoksa mübalağa veznindeki "ta" mı olduğu üzerinde de farklı görüşler vardır. Bizce bu mübalağa ta'sı olmaya daha uygundur.

Hasetçi de aynı zararı verir. Birbirinin iyiliğini çekemeyen bencil, nankör ve kapitalist toplumda her fert kendi menfaati için kardeşinin kuyusunu kazar.

İşte bunlardan ve bu özelliklere sahip toplumlardan Allah'a sığınmak gerekir. İslam toplumunun da kendisini bu kötü özelliklerden uzak tutması gerekir.

FELAK SURESİNDEN EMİRLER

1. Yarattığı şeylerin şerrinden, çöktüğü zaman karanlığın şerrinden, düğümlere üfleyenlerin şerrinden, haset ettiği zaman hasetçinin şerrinden evrenin yaratıcısına sığın.

2. Büyü ve sihir gibi batıl ve kötü işlerle meşgul olma. (4)

3. Hasetten, kıskançlıktan var gücünle kaçın. (5)

سورة النَّاس

NÂS SÛRESİ (114)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: İnsanlar anlamına gelir.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de indirilmiştir.

Sûrenin Konusu: Birtakım varlıklardan ve amellerden Allah'a sığınmayı anlatmaktadır. Felak Sûresinin devamı gibidir.

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (**1**) مَلِكِ النَّاسِ (**2**) إِلَهِ النَّاسِ (**3**) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ (**4**) الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ (**5**) مِنْ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ (**6**)

"De ki:

-İnsanların Rabbine sığınırım. İnsanların melikine. İnsanların ilahına. Sinsi vesvesecinin şerrinden. İnsanların gönüllerine vesvese sokan.. Cinlerden ve insanlardan.." (Nas Sûresi)

Cin veya insan cinsinden hangisi olursa olsun, sinsice insanların gönüllerine vesvese sokan kimselerin şerrinden, o insanların efendisi, hakimi, ilahı ve rabbi olan Allah'a sığınmak gerekir. Çünkü insanları, her türlü fenalıktan koruyabilecek güce sahip olan yalnızca Allah'tır.

Sinsi vesveseciler, İnsanların gönüllerine nasıl vesvese veriyorlar?

İnsanları kötülüğe kışkırtan, kötülüğü güzel gösteren, hakka karşı şüphe ve tereddütler uyandıran sinyaller yollayarak. Bu sinyaller, değişik görüntüler ve algılar şeklinde gerçekleşebilir. Mesela, kendisini adeta Allah'ın elçisi gibi gören, gösteren insanlar vardır. Şeytanın onlara verdiği vesvese ile, o rabbinden vahiy/ilham aldığını sanır. Oysa onun aldığı sadece vesvesedir. Allah'ın kitabındaki vahye aykırıdır. Ama, o bunu bilmez. Çünkü Allah'ın kitabını düşünerek ve anlayarak okumaz. Sonra, bu kişi diğer insanlara şeytandan aldığı vesveseyi aktarır.

Günümüzde insanî vesvesenin en yaygın olarak gözlemlenebileceği alanlardan birisi medyadır. Gazete, televizyon, radyo, dergi, kitap vs. ile sürekli insanların beyni bulandırılmakta ve gözleri gerçeklerden saptırılmaktadır. İnsanlara, bildikleri unutturulmakta, hayali şeyler gerçek gibi kabul ettirilmektedir. Bunu, siyasi partilerin propaganda dönemlerinde insanların görebileceği gibi; ahlaklı birisinin yıpratılması, ahlaksız birisinin bir numara yapılması gibi basit örneklerde bile görmek mümkündür.

NAS SURESİNDEN EMİRLER

1. İnsanların gönüllerine vesvese sokan cinlerden ve insanlardan her türlü sinsi vehim, sanal korku üreticisinin şerrinden insanların Rabbine, insanların sahibine, hakimine, insanların ilahına sığın.

سورة الاخلاص

İHLAS SÛRESİ (112)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Ayrıştırma, berraklaştırma, saf ve katışıksız hale getirme anlamına gelir. Allah hakkındaki batılları bertaraf edip, Allah'ın eşsiz ve ortaksız olduğunu, hiç bir şeye ihtiyacı olmadığını açıkladığı için bu adı almıştır.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de indirilmiştir.

Sûrenin Konusu: Allah'ı tanıtmaktır. Allah'ın eşsiz ve biricik olduğunu, doğumla meydana gelmediğini, kimsenin de babası olmadığını, hiç bir şeye muhtaç olmadığını, herşeyin kendisine muhtaç olduğunu, ona benzer, onun dengi hiç bir şeyin olamayacağını açıklar.

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ **(1)** اَللَّهُ الصَّمَدُ **(2)** لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ **(3)** وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ **(4)**

"De ki:

- O Allah birdir. Allah sameddir.

Baba olmamıştır ve doğmamıştır.

Hiç kimse de O'na denk olamaz."

"Samed" Sabit ve devamlı olmak, yüksek, şanı yüce, daimi, ihtiyaçları gidermek için başvurulan anlamlarına gelir.

Allah, ehaddır/birdir. O'ndan başka bir ilah yoktur. O, sameddir. başlangıcı ve sonu yoktur. Herşeyin sahibidir. Hiç bir şeye muhtaç değildir, her şey ona muhtaçtır. O, sonradan olmamıştır, doğmamıştır. Onun doğmuş olması, kendisinden önce bir ilah olmasını gerektirir. Haşa, "Baba ilah" olsaydı o zaman, Allah'ın ilahlığı kendisinden değil, babasından kaynaklanmış olurdu. O zaman birden çok ilah olması gerekir ki bu şirktir. İlahlık ortaklık kabul etmez. Çünkü ortaklıkta yetersizlik vardır, eksiklik vardır. Oysa Allah, sameddir. Bir başka ilaha bağlı oğul, evlat ilah olamayacağı gibi, kendisi gibi ilah olan bir evlat sahi-

bi olan baba ilah da olamaz. Çünkü ilahlığın taksimi olmaz. Oysa babalık, kendisi gibi güç ve kuvvet kazanacak birisini yetiştirmektir. Neticede evlat, kendisine benzer ve sahip olduğu vasıflara ortak olacaktır.

Allah'ın ise eşi, benzeri, ortağı yoktur. Olsa idi ona Allah denmezdi.

Öyleyse, Allah'ın hiç bir kızı, oğlu, eşi, dengi olmadığını bilmeliyiz ve Allah'a böyle inanmalıyız. Arap müşrikler melekleri Allah'ın kızları saydılar, Yahudiler Uzeyr'i, Hıristiyanlar İsa'yı Allah'ın oğlu kabul ettiler. Böylece ihlası bozdular. İnançlarını şirke bulaştırdılar. Allah'ı hakkıyla takdir edemediler. Bu sebeple cehennemlik oldular.

İHLAS SURESİNDEN EMİRLER

1. Eşi benzeri olmayan, hiçbir şeye muhtaç olmayıp her şeyin kendisine muhtaç olduğu, baba da evlat da olmaktan uzak olan Allah'ı doğru ve olduğu gibi tanı, iman et.

سورة النجم

NECM SÛRESİ (53)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Yıldız anlamına gelir. İlk ayette bu isim geçmektedir.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de indirilmiştir.

Sûrenin Konuları: Sûrede, Peygamberin peygamberliğinin tasdiki, putlar ve putçuların yanlış ve batıl inançları ve son olarak da apaçık gerçekler işlenmektedir.

1-18: PEYGAMBER HEVASINDAN KONUŞMUYOR

Allahu Teâlâ, Muhammed'i (sav) peygamber olarak görevlendirince, özellikle onu tanıyan ve aynı toplum içinde kırk yıl yaşamış olduğu insanlar tarafından yadırgandı. Yıllardır, beraber oldukları birisi bir anda ortaya çıkıp, "Ben Allah'ın elçisiyim." diyor. Bu sözü duyan arkadaşları, yakınları şüphe ve endişe ile bakıyorlar. Acaba, diyorlar. Acaba aklını mı kaçırdı? Şimdiye kadar böyle bir iddiası yoktu, nereden çıktı şimdi bu? Üstelik o da bizim gibi bir insan. Nasıl olur da Allah bize, kendi içimizden birini peygamber olarak seçer?

Onun, kendilerini neye davet ettiğinden, sözlerinin anlamını düşünmekten çok insanlar onun şahsiyeti hakkında düşünüyorlar, konuşuyorlar ve şüphe ediyorlardı. Gerçi hiç kimse onun yalancılığını duymamış, sözünde ve davranışlarında güvensizlik verecek bir duruma şahit olmamış, üstelik adı "güvenilir Muhammed" (Muhammed'ül Emin) olarak ün yapmış olmasına rağmen yine de onun nasıl Allah'ın elçisi olabildiğini bir türlü akılları almıyordu. Onun konuşmalarını ve tebliğ ettiği ayetleri adeta bir meczubun ağzından dökülüveren gelişi güzel sözler zannediyorlardı.

Bunun için Allah, sûreye girişte, önce yıldızları şahit göstererek, arkadaşları Muhammed'in aklını kaybetmediği, sapıtmadığı ve kendi içinden geleni değil, Allah'ın sözlerini okuduğunu belirtiyor.

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَى (1) مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَى (2) وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى (3) إِنْ هُوَ إِلاَّ وَحْيٌ يُوحَى (4) عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَى (5)

"Andolsun battığı zaman Yıldıza! Arkadaşınız sapıtmadı, yoldan çıkmadı. Kendi hevasından konuşmuyor. O, (Kur'an) ancak kendisine vahyedilen bir vahiydir. Bunu ona çok güçlü biri öğretti."(ayet: 1-5)

Sûreye niçin yıldıza yemin edilerek başlanıyor? Yıldız ile Muhammed'in peygamberliği arasında nasıl bir ilgi vardır? Bu yıldız hangi yıldızdır?

Necm: Yıldız anlamına gelir. En-Necm ifadesiyle Araplar genellikle Süreyya yıldızını kastederler, bazen Zühre yıldızı da kast olunur. İbn Abbas, Mücahid, Zemahşeri ve İbn Cerir bunun Süreyya yıldızı olduğunu Suddî ise Zühre yıldızı olduğunu söylemişlerdir.

Yıldız, hangisi olursa olsun Allah'ın bir ayeti, bir işaretidir. Karanlık bir gecede insanlara ışık tutar. Fakat, yıldızın batışı da ayrı bir müjdedir. Çünkü yıldız batar, güneş doğar.

İşte Muhammed'in peygamberliğe seçildiği dönem de böyle bir dönemdir. Cahiliye karanlığı içindeki insanlara bir güneşin doğuşu müjdelenmektedir.

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى

"O, kendi hevasından konuşmuyor." ifadesi, onun peygamberlik iddiası bir sapıklığın veya azgınlığın sonucu değil, doğrudan doğruya Allah'ın vahyini insanlara duyurma görevinin bir gereğidir. Bu vahyi ona Cebrail öğretmektedir. Cebrail, Allah'ın seçkin meleklerinden ve muazzam bir güçle donatılmıştır.

"O, kendi hevasından konuşmuyor." İfadesini aşırı yorumlarla "Peygamberin ağzından çıkan her sözün vahiy olduğunu" söylemek doğru bir yaklaşım değildir. O bir insan olarak bir çok tabi ki konuda kendiliğindne konuşmaktadır. Eşine sevgisini gösteren sözler kullanması veya "karnım acıktı." demesi de vahiy ile değildir. Hatta ayetlerin yorumunu bile yaparken Allah'ın verdiği akılla kendine ait sözler söylemesi vahiy değildir. Biz vahiy kavramını Kur'an'la sınırlı tutarız. Çünkü Kur'an'ın diğer sözlerden farkı onların doğrudan Allah tarafından iletiliyor olması ve Allah tarafından koruma altında tutulmasıdır. Hadisleri de vahiy kapsamına alırsak, hem vahyi tartışmalı hale getirmiş, hem de gerçekten Allah resulüne ait bile olmayan sözleri Allah'a aitmiş görme hatasına düşeriz ki bu da "Allah hakkında yalan uydurma"

kapsamına girebilir. Zaten ayetteki هُوَ ”o” zamiri kastedilenin “kitap” yani Kur’an olduğunu gösteriyor.

Başka bir sûrede bu gerçek şu ifadelerle dile getiriliyor:

"Ağarmaya başlayan sabaha andolsun ki, bu (Kur'an), arşın sahibi katında değerli, güçlü ve sözü dinlenen ve güvenilen, şerefli bir elçinin getirdiği sözdür. Arkadaşınız (Muhammed) asla deli değildir. Andolsun ki onu (Cebrail) apaçık ufukta görmüştür..." (Tekvir: 18)

ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَى (**6**) وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَى (**7**) ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى (**8**) فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى (**9**) فَأَوْحَى إِلَى عَبْدِهِ مَا أَوْحَى (**10**) مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَى (**11**) أَفَتُمَارُونَهُ عَلَى مَا يَرَى (**12**) وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَى (**13**) عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى (**14**) عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى (**15**) إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى (**16**) مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى (**17**) لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى (**18**)

"Üstün akıl sahibidir. (Cebrail) Hemen doğruluverdi. O, en yüksek ufukta idi. Sonra yaklaşıp indi. Araları iki yay kadar veya daha yakın idi. O anda (Allah'ın) kuluna vahyettiğini iletti. Gördüğünü gönül yalanlamadı. Onunla gördüğü şey hususunda tartışıyor musunuz? Onu diğer bir inişte de gördü. Sidrei Münteha'nın yanında. Onun yanında da Me'va bahçesi vardır. Sidre'yi bürüyen bürüyordu.Göz, ne şaştı; ne aştı. Rabbinin ayetlerinden en büyüğünü gördü."(ayet: 6-18)

Cebrail ile Peygamber arasında bir görüşmede "Sidre-i münteha" denilen yerde gerçekleşmişti. Sidrei Münteha'nın ne olduğu ile ilgili çok rivayet vardır. Sidrei Münteha demek, sıralı ağaçların en sonundaki ağaç demektir. Bunun Mekke yakınında bir yer ismi olduğu, onun yakınında da Me'va bağları olduğu söylendiği gibi, Sidrei Münteha'nın Me'va cennetinin yanındaki son durak olduğunu ve bundan öteye geçilemediğini, Peygamberin mirac gecesinde buraya kadar gelip Rabbi ile konuştuğunu hatta Rabbini gördüğünü söyleyenler de olmuştur.

Hz. Aişe'ye, “Muhammed Rabbini gördü mü?” şeklinde bir soruya "Bu soruyu ilk önce Peygambere soran benim. diye cevap vermeye başladı ve dedi ki: " O, burada kastedilen Cebrail'dir. Ben onu iki kere

Allah'ın yarattığı surette gördüm. İkisinde de gökten iniyordu. Öyle ki görüntüsü ile tüm ufku kaplamıştı. dedi. (Sahih-i Buhari)

Hz. Aişe'nin bu açıklaması sidre-i münteha'nın ve Me'va bağının gökte olmadığını ve bu görüşmenin miraçta olmadığını ihsas ediyor. Çünkü, "gökten inerken" ifadesi, çıkılacak son nokta anlamına hamledilen sidre-i münteha ile tenakuz teşkil eder. Ayette de "diğer bir inişinde" şeklinde geçişi "çıkış, yükseliş" anlamına gelen "miraç" ile yorumlamasını zorladığı görülüyor. En doğrusunu Allah bilir.

19-26: PUTLAR VE PUTÇULAR

Hz. Muhammed'in nasıl vahiy aldığı açıklandıktan sonra ortaya koyduğu mesajların Allah'ın sözleri olduğu anlaşılmış, onun töhmet altında bırakılmasının, sapmış veya azgınlık eden birisi olduğu konusunda iddiaların yanlış olduğu kesinleşmiştir.

Kesinleşen bir başka konu da müşriklerin itirazının hiç bir temele dayanmadığı gerçeğidir. Onların taptıkları putlar, aciz ve hiç bir şeye hakim olamayan varlıklardır. İnsanların kendi kendilerine türettikleri ve sahiplendikleri yine kendilerinin koruduğu mahluklardır. İnsanlar bunlara hangi nedenle bağlanırlar ve bunlarda bir takım ilahi güçler hayal ederler?

Sırf atalarının daha önceden bunları onlara miras bıraktığı için. Onların hakkında gerçek dışı hikayelerle insanların beyinleri uyuşturulduğu için. Yoksa, onlardan hiç kimseye bir fayda ve zarar gelemez.

Şimdi, Allahu Teâlâ müşriklere soruyor. Siz, Muhammed'in hakkında haksız olarak "sapık, azgın veya delirdi." gibi yaftalamaları neye göre ileri sürüyorsunuz? Putlara dayanarak mı? Muhammed, Rabbinin en büyük ayetini gördü. Ya putlarınız?

أَفَرَأَيْتُمْ اللاَّتَ وَالْعُزَّى (**19**) وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَى (**20**) أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْأُنْثَى (**21**) تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَى (**22**) إِنْ هِيَ إِلاَّ أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَى (**23**)

"Gördünüz mü Lat'ı ve Uzza'yı? Bir diğer üçüncüsü Menat'ı?.. Erkekler sizin dişiler Onun mu? Öyleyse bu haksız bir taksim. Onlar, sizin ve atalarınızın adlandırılmasından başka bir şey değildir. Allah, on-

lar hakkında bir belge indirmemiştir. Kuruntudan ve canlarının arzu ettiğinden başka bir şeye dayanmıyorlar. Oysa, onlara Rab'lerinden kılavuz gelmiştir."(ayet: 19-23)

Lat ve Uzza iki putun ismidir. Menat'ta diğer bir putun adı idi. İbni Abbas, Mücahid ve Rabi İbn Enes'ten nakledildiğine göre Lat, cahiliye devrinde hacılara un çorbası yapan bir adamın adı imiş, öldüğü zaman onun kabri başında toplanmış ve ona ibadet etmişler. (İbn-i Kesir)

"Uzza" ismi ise "aziz"den gelmektedir. Uzza, Mekke ile Taif arasındaki Nahle denilen bir yerde üzerine bina yapılmış ve örtüler örtülmüş, kutsanmış bir ağaç idi. (Taberi)

Bunların dışında da sayısız irili ufaklı put vardı. Fakat, müşrikler hiç bir zaman bu putları Allah yerine koyarak, tapınmadılar. Yüce Allah'ın yeryüzündeki kendilerine şefaat yetkisi verdiği ve bir takım işlerin yolunda gitmesini sağlayan aracılar olarak gördüler. Sıkıntılarının giderilmesi için onların türbelerine gidip, etraflarında dolaşarak dua ettiler ve onlar vesilesi ile Allah'a yaklaşmaya çalıştılar. (bkz. Zümer: 3) Oysa Allah, onlar hakkında hiçbir delil indirmemişti. Onlar yalnızca kuruntularına ve canlarının istediğine tabi oluyorlardı. Meleklere Allah'ın kızları adını veriyorlar. Kendileri de erkek çocukları tercih ediyorlardı. Allah, onlara bunun bir çelişki olduğunu ince bir dille anlatıyor.

"Bu, haksız bir paylaşım." kendilerine doğru yolu gösteren kılavuzun yani Kur'an'ın geldiğini haber veriyor, ona uymaları gerektiğini belirtiyor. İnsanın boş kuruntularla oyalanmaması gerektiğini, hayal kurmakla gerçeğe ulaşılamayacağını, her şeyin Allah'a ait olduğunu ve Allah dilemedikçe hiç kimsenin şefaat edemeyeceğini açıklıyor:

أَمْ لِلْإِنسَانِ مَا تَمَنَّى (**24**) فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَى (**25**) وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ لاَ تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلاَّ مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى (**26**)

"Yoksa her umduğu şey insanın mıdır? Ahiret de dünya da Allah'ındır.

Göklerde nice melekler var ki, Allah dilediği ve razı olduğu kimseler için izin vermedikçe, onların şefaati hiçbir işe yaramaz."(ayet: 24-26)

Yani, göklerdeki melekler, doğal olarak, Allah tarafından insanların bir takım işlerinin yerine getirilmesi için vasıta olarak yaratılmış olma-

sına rağmen, onlar da tamamen Allah'ın iznine bağlıdırlar. Ondan izinsiz adım atamazlar. Öyleyse ey müşrikler, siz nasıl olur da kendi kuruntularınıza dayanarak bir takım asılsız nesneleri Allah ile kendi aranızda aracı/şefaatçi olarak görürsünüz?

27-37: YANLIŞ VE BATIL İNANÇLAR

Cahiliye Araplarının şefaat anlayışı tamamen dünyevi idi. Çünkü onlar ahirete inanmıyorlardı. Dolayısıyla putlarının şefaatini de bu dünyada bekliyorlardı. Oysa Allah'ın hakkında bir belge indirmediği şeylere inanmak batıl ve yanlıştır. Onların melekler, Allah'ın kızları demesi de bu inançlarından biri idi.

إِنَّ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةَ الْأُنْثَى (**27**) وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لاَ يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا (**28**) فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلاَّ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (**29**) ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَى (**30**)

"Doğrusu ahirete inanmayanlar, melekleri dişi olarak isimlendiriyorlar. Oysa, bu konuda bir bilgileri yoktur. Sadece zanna tâbi oluyorlar. Zan ise gerçekten bir şey ifade etmez. Bu sebeple sen, uyarımızdan yüz çevirenden ve dünya hayatından başka bir şey istemeyenden uzak dur. İşte onların bilgi seviyeleri budur. Şüphesiz Rabbin, kimin yolundan saptığını en iyi bilen O'dur. Kimin doğru yolda olduğunu da en iyi bilen O'dur."(ayet: 27-30)

Bilginin kaynağı vahiydir. İnancın kaynağı da vahiy olmalıdır. Vahyin dışında benimsenen inanç sistemleri batıldır. Ahireti ilgilendiren bir konuda veya Allah ile ilgili bir meselede gerçek ilim yalnızca Allah'tan gelen ilimdir. Gaybın anahtarları elinde olanın açıklamadığı bir konuda, bir takım, inanç esasları ihdas etmek (uydurmak) sapıklığın ta kendisidir. Maalesef, gerçek sapıklar, gerçeği açıklayan ve doğruyu gösterene sapık ve azgın diyebilmektedir. Nitekim Peygambere dedikleri gibi.

Doğruyu gösteren ancak Allah'ın zikrine/kitabına dayananlardır. Ahireti isteyenlerdir. Allah, tercihini dünyadan yana yapıp, kuruntuları-

nı ve zanlarını din edinenleri cezalandıracak, zikrine tâbi olanları ödüllendirecektir.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى (**31**) الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلاَّ اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلاَ تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى (**32**)

"Göklerde olan da yerde olan da Allah'ındır. Kötülük işleyenleri yaptıkları sebebiyle cezalandıracak, iyilik edenleri de en iyisi ile ödüllendirecektir. O iyilik edenler, ufak tefek kusurları dışında, günahın büyüklerinden ve fuhşiyattan kaçarlar. Şüphesiz Rabbinin mağfireti geniştir. Sizi topraktan meydana getirdiği zaman da ve siz, annelerinizin karnında cenin halinde iken de sizi en iyi O bilir. Öyleyse, kendi kendinizi temize çıkarmayın. Kimin takvalı olduğunu en iyi o bilir."(ayet: 31-32)

Her şeyin sahibi ve yaratıcısına karşı dürüst olmak gerekir. O, kimin ne olduğunu bilir. "Benim kalbim temiz" diyerek, kendi kendini temize çıkaranların, ne kadar temiz olduğunu ve gerçekten kendisini günahlardan koruyup, korumadığını o herkesten iyi bilir. İnsan, kendisini aldatabilir. Diğer insanları kandırabilir ama Allah'ı asla... Bunun için boşuna kendisini yormasın. Allah, dünyada hak ettiğini, ahirette avucuna sayacaktır. O gün avucunu yalamak istemeyen yalnızca O'na kul olacaktır. Yoksa, mahvolacaktır. Cehennemin dibini boylayacaktır.

Allah, zikrinden ve Peygamberinden yüz çeviren kimse için şöyle buyuruyor.

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى (**33**) وَأَعْطَى قَلِيلاً وَأَكْدَى (**34**) أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَى (**35**) أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى (**36**) وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى (**37**)

"Yüz çeviren kimseyi gördün mü? Biraz meyletmiş ve sonra katılaşmıştır/direnmiştir. Gaybın ilmi onun yanında da, o mu görüyor? Yoksa, Musa'nın sahifelerinde olan şeyin haberi gelmedi mi? Ya vefakar İbrahim'in?.."(ayet: 33-37)

Önce Allah'ın vahyini işitip, doğruluğuna kalbi kanaat getirmeye başlamışken, daha sonra atalarının sapık yolundan ayrılmamış ve ilahi masaja kulak tıkamış... Bu adam neyine güvenerek yüz çeviriyor? Gelecekte ne olup, ne olmayacağını mı biliyor yoksa?! Hayır hiç sanmam. Öyle olsa, hemen Allah'ın zikrine koşar. Bu adam gerçeği bildiğinden değil, kuruntu ve zanlarını gerçek zannettiğinden böyle davranıyor. Kendi kendini temize çıkardığı için, Allah resûlünün öğütlediği takvadan uzak duruyor. Atalarına güvendiği ve onların doğru yolda olduğunu zannettiği için batıla imanda direniyor. Kendi hesabını, sadece kendisinin vereceğini, geçmişlerin şefaatinin kendisine hiçbir fayda sağlamayacağını bilmediği için yüz çeviriyorlar. Rabbine döneceğinden emin olmadığı için ayak diretiyor.

Allah, ise, iman edilmesi gereken gerçekleri şöyle dile getiriyor:

38-62: APAÇIK GERÇEKLER

أَلاَّ تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى (**38**) وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنسَانِ إِلاَّ مَا سَعَى (**39**) وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى (**40**) ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَى (**41**) وَأَنَّ إِلَى رَبِّكَ الْمُنْتَهَى (**42**) وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى (**43**) وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا (**44**)

"Hiç bir günahkâr başkasının günahını çekmez.

İnsan için çalıştığından başkası yoktur. Çalışması da mutlaka gösterilecektir. Sonra da karşılığı eksiksiz ödenecektir. Kuşkusuz en son varış Rabbinedir. Güldüren de O'dur, ağlatan da! Öldüren O'dur, dirilten de!"(ayet: 38-44)

Herkes, kendi suçuyla cezalandırılır. Orada cezalar tek tek verilir. Bir başkasına güvenerek günah işleyen masum değildir. Günahının vebalini başkasına atarak kurtulmak mümkün değildir. Başkalarının şefaatine güvenerek, Allah'ın istediği gibi bir hayat geçirmeden, beleş cennet yoktur, torpil yoktur. Herkes ne yaptıysa onun karşılığını görecektir, alacaktır. Her şey Allah'ın elindedir. Mü'minleri nimet cennetle-

riyle ödüllendirerek güldürecek O'dur. Kafirleri azap cehennemleriyle ağlatacak da O'dur. Öldüren O'dur, yaşatan O'dur. Hayat yalnızca O'na adanmalıdır. Çünkü O, hayatın sahibidir.

Nihai dönüş O'na olacaktır.

وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَى (45) مِنْ نُطْفَةٍ إِذَا تُمْنَى (46) وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْأُخْرَى (47) وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَى وَأَقْنَى (48) وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرَى (49)

"Erkek ve dişi olarak iki çifti yaratan O'dur. Atıldığında bir damladan. Tekrar diriltmek de O'na aittir. Zengin kılan da O'dur, Kanaatkâr eden de. Si'ra (yıldızı)nın Rabbi de O'dur."(ayet: 45-49)

Araplardan bir grubun Şirâ yıldızına taptıklarını İbni Abbas, Mücahid, Katâde ve İbn Zeyd'den gelen rivayetler bize haber vermektedir. Allah, genel olarak cahiliye Araplarının taptığı yerdeki putların anlamsızlığını açıkladığı gibi, her şeyin kendisine ait olduğunu belirtirken, bir takım insanların taptığı gök cisimlerinin de sahibi ve hakimi olduğunu bildirerek her şeyin yegane Rabbinin kendisi olduğunun açıklıyor.

İnkarcı toplumların da kendisi tarafından kesinlikle helak edildiği şu ayetlerle ifade ediliyor:

وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَى (50) وَثَمُودَ فَمَا أَبْقَى (51) وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَى (52) وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَى (53) فَغَشَّاهَا مَا غَشَّى (54) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَى (55)

"O helak etti evvelki Âd'ı...

Semûd'u da baki bırakmadı...

Daha önce de Nuh'un kavmini... onlar, daha zalim daha azgın idiler... Alt üst edilmiş, yok olup gitmiştir. Onlara şiddetli bir azap bürüdü.

O halde, Rabbinin hangi nimetinden şüphe ediyorsun?"(ayet: 50-55)

"Alt üst edilen" ibaresinden Hz. Lut'un kavminin kasdedildiği rivayet edilmektedir. Nitekim onların üzerlerine taşlar yağmış ve yerin di-

bine geçmişlerdir. Sonuçta tüm azgın ve zalim toplumlar tarih sahnesinden acı bir sonla silinip gitmişlerdir.

İşte bu noktada durup düşünmek ve Allah'ın nimetlerine karşı, öncekiler gibi nankörlük etmemek gerekir. Allah'ın vahyini işiten her kişinin görevi bu uyarılara kulak vermek ve Rabbe teslim olmaktır. Onun belirlediği yolda hayatının sonuna dek yürümektir. Allah'tan gafil bir şekilde oyun ve eğlenceye dalıp, gülüp oynamamak, ağlayıp gerçeğe dönmek zamanıdır. Allah'a içtenlikle yönelmek, yalnızca ona kulluk etmek ve onun önünde secdeye kapanmak... İşte tüm dava budur.

هَذَا نَذِيرٌ مِنَ النُّذُرِ الْأُولَى (**56**) أَزِفَتِ الْآزِفَةُ (**57**) لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ (**58**) أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ (**59**) وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ (**60**) وَأَنْتُمْ سَامِدُونَ (**61**) فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا (**62**)

"İşte bu, önceki uyarıcılar gibi bir uyarıcıdır. Yaklaşan yaklaşıyor. Onu Allah'tan başkası açığa çıkaracak değildir. Bu söze mi şaşıyorsunuz?

Gülüyorsunuz, ağlamıyorsunuz?! Eğlenip duruyorsunuz! Artık, Allah'a secde edin. O'na kulluk edin."(ayet: 56-62)

NECM SURESİNDEN EMİRLER

1. Allah'a secde edin, kulluk edin. (62)
2. Zan ile değil, vahiy ile hareket edin. (28)
3. Allah'ın zikrinden yüz çevirenden uzak durun. (29)

سورة عبس

ABESE SÛRESİ (80)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Yüzünü ekşitti, buruşturdu anlamındadır. Hz. Peygamber, kendisine bir âmâ geldiği zaman zengin ve varlıklı kimselerle meşgul olması sebebiyle, âmâ ile ilgilenmek istemedi, yüzünde bu isteksizliğin işareti olan buruşukluk belirdi. Sûre, bu olayı anlatarak başlıyor.

İndiriliş Dönemi: Mekke devrinde indirilmiştir. Necm Sûresinden sonra indirildiği rivayet edilmiştir.

Sûrenin Konusu: İnsandır. Peygamber olarak insan, Rabbe itaat eden ve arınmak isteyen insan, nankör insan ve insanın gelecek hayatı, ahiret...

1-16: ÂMÂ MI ZENGİN Mİ?

عَبَسَ وَتَوَلَّى (**1**) أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى (**2**) وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكَّى (**3**) أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَى (**4**)

"Yüzünü ekşitti ve döndü.

O'na âmâ geldi diye.

Ne bilirsin belki o, arınacaktır.

Veya öğüt alacak da öğüt ona fayda verecektir." (ayet:1-4)

Hz. Muhammed, Allah'ın mesajlarını insanlara tebliğ etmekle görevlendirilince, bu görevi yerine getirmek için harekete geçti. O, herkese Allah'ın vahyini tebliğ etmek istiyordu. Fakat, toplumun varlıklı kesimini ikna ederse, diğerlerinin daha kolay bir şekilde İslam'ı kabul edeceğini düşünüyordu. Bunun için bir an önce onları arındırmaya çalışıyor ve tüm gayretini onlar üzerinde yoğunlaştırıyordu. Hatta kendi-

sine gelen ve arınmak isteyen gözleri kör bir adamın yanına yaklaşıp, bir şeyler öğrenmek istemesi yüzünü buruşturmasına neden oluyordu. Ona ne zaman olsa, bu dini öğretebileceğini düşünüyor, o anda konuşmakta olduğu varlıklı adamın ilgisini kaybedeceğini veya ama ile aynı kategoride yer almak istemeyeceğini hissediyor.

Allah, kendisine yöneleni ve arınmak isteyeni, sosyal konumu ve fiziki yönü ne olursa olsun, inkarcı, inatçı, cimri ve zorba bir zenginden daha çok sever. Allah'ın elçisi de Allah'ın sevdiği kimse ile ilgilenmeyip, Allah'ın sevmediği bir kimseye, sırf Allah'ın vahyini duyurmak için yönelmiş olmasını bile uygun görmüyor.

Arınmak isteyene öncelik ver, koşarak geleni küçümseme, ona ilgisiz kalma. Allah'ın sana bildirdiğini önce ona öğret, seni dinlemeyen, sahip olduğu imkan ve zenginliği ile hava atan, öğüte kulak vermeyen, kendisini büyük gören kimseyi zorla kazanamazsın, mealindeki uyarısını yapıyor:

أَمَّا مَنِ اسْتَغْنَى (5) فَأَنْتَ لَهُ تَصَدَّى (6) وَمَا عَلَيْكَ أَلاَّ يَزَّكَّى (7)
وَأَمَّا مَنْ جَائَكَ يَسْعَى (8) وَهُوَ يَخْشَى (9) فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى (10)
كَلاَّ إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ (11) فَمَنْ شَاءَ ذَكَرَهُ (12)

"Ama, Kendisini ihtiyaçsız görene..

Sen, yöneliyorsun ona.. Arınmamasından sana ne!

Ama, sana koşarak gelen.. ve korkarak..

Sen ise ilgilenmiyorsun. Hayır, (şunu iyi bil ki)

Şüphesiz bu, bir tezkire/pasaporttur.

Dileyen kimse onu korur/aklında tutar." (ayet: 5-12)

"zekera" ve "tezkire" kelimeleri aynı kökten gelir. Zikir kelimesi de böyledir. "Zekera" hatırlamak, bir şeyi zihinde tutmak, ezberlemek anlamına gelir. Bildirmek, hakkını koruyup zayi etmemek, nişanlanmak ve nikahlanmak anlamları da vardır.

Burada manaya en uygun anlam, "tezkira" olan Kur'an'ın aydınlattığı yolda yürüyerek, cehennemi hatırda tutup, Allah'ın buyruklarını yerine getirerek cennete gitmeye hak kazanmaktır. Yani kitabın, insanın hayatında etkin konumda olması, doğruyu hatırlatması, öğüt vermesi ve kötülükten sakındırması, kişinin dileğine bırakılmıştır. İsteyen bunu seçer, isteyen yoldan çıkar.

"Tezkire" bir çok anlama gelir. Hatırlamaya vesile olan şey, giriş veya sefer bileti, pasaport, reçete, öğüt. Kur'an, insana yaşadığı hayatın ve ahiretin gerçeklerini hatırlatır. İslam'a girişin ve hayat yolculuğunun bileti, cennetin pasaportudur. Müslümanın bütün sıkıntı ve hastalıklarının reçetesidir, her zaman öğüttür.

فِي صُحُفٍ مُكَرَّمَةٍ (**13**) مَرْفُوعَةٍ مُطَهَّرَةٍ (**14**) بِأَيْدِي سَفَرَةٍ (**15**) كِرَامٍ بَرَرَةٍ (**16**)

"Şerefli sahifelerde.. Yükseltilmiş ve tertemiz.. elçilerin elleriyle.. şerefli ve tertemiz.." (ayet: 13-16)

Bu tezkire, yüce alemde, şerefli elçilerin elleriyle yazılmış, aslı korunmakta olan bir kitaptır. Allah'ın iradesiyle insanlara sunulmuş çok değerli ve yol gösterici, tertemiz olanlardan başkasının dokunamadığı ilahi bir eserdir. (Vakıa: 77-79) Büyük bir lütuftur.

17-32: NE NANKÖRDÜR ŞU İNSAN!

Allah insana, Kur'an gibi şerefli ve üstün bir nimet sunmuş ve ona cennetin pasaportunu vermişken, o bundan gaflet içinde yaşar ve ölür. Pasaportunu değerlendiremez, kullanamaz. Çünkü o, kendi yaratılışını bile unutan, çok nankör bir varlıktır.

قُتِلَ الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرَهُ (**17**) مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ (**18**) مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ (**19**)

"Kahrolası insan ne de nankör!

Allah, onu hangi şeyden yarattı?

Bir damladan onu yaratıp, güçlendirdi." (ayet: 17-19)

"**kaddera**" takdir etti, biçimlendirdi. Güç ve kudret verdi, demektir. Yani, insanın ana karnından başlayan ve olgunluğuna kadar geçen safha içerisindeki gelişimi ifade ediyor.

ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ (**20**) ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ (**21**) ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنْشَرَهُ (**22**) كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ (**23**)

"Sonra, ona yolu kolaylaştırdı.

Sonra, onu öldürüp, kabre koydu.

Sonra, onu dilediği zaman yeniden diriltecek.

-Hayır, buna rağmen, henüz onun emrini yerine getirmedi." (ayet: 20-23)

Allah'ın insana bahşettiği nimetlere ve yeniden dirilterek hesaba çekecek olmasını açıklamış olmasına rağmen, nankör insan yine de ahiret için bir hazırlık yapmıyor. Allah'ın emrini yerine getirmiyor. Bu konuda kendisini zorunlu hissetmiyor. Yaratıcısına karşı sorumluluğunu unutuyor, kendisini nimetlerin ölümsüz sahibi zannediyor. onları veren Yüce Rabbi düşünmüyor.

فَلْيَنْظُرِ الْإِنسَانُ إِلَى طَعَامِهِ (**24**) أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا (**25**) ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا (**26**) فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا (**27**) وَعِنَبًا وَقَضْبًا (**28**) وَزَيْتُونًا وَنَخْلاً (**29**) وَحَدَائِقَ غُلْبًا (**30**) وَفَاكِهَةً وَأَبًّا (**31**) مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ (**32**)

"İnsan yemeğine bir baksın.

Ki, biz suyu döktükçe döktük.

Sonra yeri yardıkça yardık.

ve orada taneler bitirdik.

üzümler, sebzeler..

zeytinler, hurmalar..

iri ağaçlı bahçeler.

meyveler ve otlaklar. Sizin ve hayvanlarınız için bir meta olarak.." (ayet: 24-32)

Allah, gökten yağmur indirerek kuru toprağa hayat veriyor. O topraktan neler çıkarıyor. İnsan bunları düşünmeli, eğer Allah ihsan ettiği nimetleri kesiverse, insanlar yaşayabilirler mi?

İnsanın hayatı tamamen Allah'a bağlıdır. Ölümünü takdir eden de odur. Yeniden diriltip hesaba çekecek ve cezalandıracak olan da O'dur.

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّآخَّةُ (**33**) يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ (**34**) وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ (**35**) وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ (**36**) لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ (**37**) وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُسْفِرَةٌ (**38**) ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ (**39**) وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ (**40**) تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ (**41**) أُولَئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ (**42**)

"O büyük gürültü geldiği zaman, O gün kişi kardeşinden kaçar. Anasından, babasından.. Eşinden ve evladından..

O gün herkes için kendine yetecek bir işi vardır.

Yüzler vardır o gün apaydınlık.

Güleç ve neşeli..

Yüzler vardır o gün, üzeri tozlu..

karartı bürümüş.

İşte onlar, kafirler ve facirler, onlardır." (ayet: 33-42)

"**Sâhha**" şiddetinden kulakları sağır eden sayha, korkunç ses, iki kayanın birbirine çarparken çıkardığı sese denir. "büyük gürültü" olarak anlam verdik. Kıyamet saatini işaret ediyor.

O gün, herkesi meşgul eden bir uğraş vardır. Kimse, kimsenin derdiyle ilgilenecek durumda değildir. Herkes kendi hesabını düşünmektedir. İyilerin yüzü gülmekte, sevinçten ve cennet müjdesinden adeta uçmaktadırlar. kötüler, kafir ve facir olanların yüzünden düşen bin parçadır. Korku ve ümitsizlik içindedirler. Cehennemin iliklere işleyen ateşinin kavurucu sıcağını yüreklerinde hissederler.

"facir" f- c- -r kökünden gelir. Yalan söylemek, zina etmek, haktan vazgeçip, yan çizmek, sapmak anlamlarına gelir. Ata binenin eğerden bir tarafa doğru kayması da "**Fecera**" ile ifade edilir. Asi gelmek, muhalefet etmek de “fecera”nın anlamlarındandır.

ABESE SURESİNDEN EMİRLER

1. Senden öğüt isteyen birisi geldiği zaman fiziki, sosyal ve ekonomik statüsüne bakmadan ilgilen ve öğüt ver.

2. Arınmak isteyen, öğüt almak için koşarak gelen, Allah'tan korkan kimseye öğüt ver. (8-9)

3. Kendini ihtiyaçsız görene, araınmak istemeyene yönelme. (5-7)

4. Rabbini unutma ve O'na karşı görevlerini ihmal etme. (23)

سُورَةُ القدر

KADİR SÛRESİ (97)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Kadir gecesinden bahsedildiği için bu ismi almıştır.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Abese Sûresi'nden sonra indirildiği rivayet edilmektedir.

Sûrenin Konusu: Kadir gecesini önemi ve kur'an'ın Kadir gecesinde indirilmiş olmasını açıklıyor.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ (**1**) وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ (**2**) لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ (**3**) تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ (**4**) سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ (**5**)

"Şüphesiz biz, (Kur'an'ı) Kadir gecesinde indirdik.

Kadir gecesinin ne olduğunu sana bildiren nedir?

Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır.

Melekler ve Ruh, Rabbinin izni ile her iş için o gece iner. O, tan yeri ağarana dek esenliktir." (ayet: 1-5)

"Kadr" kelimesi; güç, kudret ve takdir anlamına gelir. Bu gecede her türlü işin takdir edildiği, programlandığı, bu işlerin gerçekleşmesi için Allah tarafından izin verildiği bir gecedir. Kur'an da bu gece indirilmeye başlanmıştır. Bu gece Ramazan ayındadır. Çünkü Kur'an'ın Ramazan ayında indiği Bakara Sûresi 185. ayetinde, onun mübarek bir gecede indirildiği de Duhan Sûresi: 2-3. ayetlerinde açıklanmıştır. Bu Sûrede de o gecenin adının "Kadr Gecesi" olduğu açıklanıyor.

Ruh, Cebrail'in ismidir. "bin ay" ibaresi mübalağa ifade etmek içindir. Yani Kadir gecesinin şanının, şerefinin ve öneminin çok yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Bu gecenin Ramazan içinde olduğu bi-

linmekle birlikte Ramazanın hangi günü olduğu kesin değildir. Peygamberden rivayet edilen hadislerde "Onu son on gün içinde arayın, onu tek gecelerde arayın." denilmektedir. Bazı hadislerde 23, bazılarında 27. gece olarak belirtilmiştir. Peygamberimiz ramazanın son on günü mescidde itikafa çekilir ve Rabbine ibadetle geçirirdi. Kadir gecesi çok büyük ve önemli bir gecedir. Fakat, diğer gecelerin ve günlerin gaflet içinde geçirilip, sadece o gün, o gece kulluk etmekle, tevbe edip, bağış dilemekle Allah'ın hoşnutluğu kazanılması beklenmemelidir. Çünkü böyle bir düşünce insanın kendi kendini aldatmasından başka bir şey değildir. Allah Resulü bütün seneyi ibadet ve Allah'ın istediği gibi geçirdikten sonra o geceyi de ibadetle geçirirdi. Makbul olan da ancak budur.

O gece, sabah vaktine kadar Allah'ın rahmet ve selamı iner. Bunu değerlendirmek gerekir. Gafil olmamak ve tüm ramazan gecelerini ibadetle geçirmek en doğrusudur. Hatta tüm geceleri Kadir gecesi gibi kıymetli bilip, her zaman Yüce Rabbimizin rzasını kazanmak için çalışmalıyız.

سُورَةُ الشَّمس

ŞEMS SÛRESİ (91)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Güneş anlamına gelir. Güneşe yeminle başladığı için sûreye bu ad verilmiştir.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Kadir Sûresinden sonra indirildiği rivayet edilmektedir.

Konusu: İnsanın kişiliği, arınma ve helak arasında insan.

ARINMA VE HELAK

Sûre, insanın yaratılıştan özüne yerleştirilen iki özelliği dile getiriyor. Yeminle başlayan sûre önce dikkatleri insanın dışındaki varlıklara, sonra da kendi nefsine çeviriyor.

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا (**1**) وَالْقَمَرِ إِذَا تَلاَهَا (**2**) وَالنَّهَارِ إِذَا جَلاَّهَا (**3**) وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا (**4**) وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا (**5**) وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا (**6**) وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا (**7**) فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا (**8**) قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا (**9**) وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا (**10**)

"And olsun Güneşe ve aydınlığına… Onu takip eden Ay'a…

Onu ortaya koyan gündüze… Onu örten geceye…

Göğe ve onu bina edene…Yere ve onu yayana…

Cana ve onu düzenleyene…

Sonra da ona kötülüğü ve korunmayı ilham edene…

Ki onu arındıran kurtuluşa ermiştir.

Onu kötülüğe gömen ise mahvolmuştur." (ayet: 1-10)

Allah insanın fıtratına hem kötülük duygusunu, hem de korkma duygusunu yerleştirmiştir. İnsanı bu iki duygu arasında serbest bırakıp, arınanın kurtuluşa ereceğini, kötülüğe gömülenin de helak olacağını bildirmiştir. Yani, nefsi arındırma veya günaha gömme tercihi insana bırakılmıştır. Sonuçlarına katlanmak koşulu ile insan bu ikisinden birini tercih edecektir.

Arınmayı ve korunmayı tercih eden Peygamberler ve mü'minlerin karşısında, günah bataklığına gömülmeyi tercih eden azgınlar hep varola gelmiştir.

Onlardan biri de Salih Aleyhisselam'ın kavmi Semud idi. Allah, kötülüğe gömülen ve belalarını arayan bu kavmin durumunu şu ifadelerle bize hatırlatıyor.

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا (**11**) إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا (**12**) فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا (**13**) فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذَنْبِهِمْ فَسَوَّاهَا (**14**) وَلاَ يَخَافُ عُقْبَاهَا (**15**)

"Semud azgınlığı sebebiyle yalanladı.

En azgınları ileri atılmıştı. Oysa Allah'ın Resûlü, onlara:

-Allah'ın devesine ve su hakkına riayet edin! demişti. O'nu yalanladılar ve deveyi kestiler de Rab'leri suçları sebebiyle onları kırıp geçirdi, yerle bir etti.

Bunun sonucundan Allah'ın bir korkusu olamaz." (ayet: 11-15)

Allah onları cezalandırmaktan hiç çekinmez. Çünkü ona karşı koyabilecek bir güç yoktur. Asıl çekinmesi gerekenler azgın toplumlardır. Çünkü onların da akıbeti yaklaşmış olabilir.

ŞEMS SURESİNDEN EMİRLER

1. Nefsini arındır ve kurtuluşa er. (9)
2. Nefsine kötülüğe gömüp, mahvetme. (10)

سورة البروج

BURUC SÛRESİ (85)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Burçlar demektir. Burç: göze çarpacak şekilde açık ve yüksek yer, köşk, surların üzerindeki gözetleme yerlerine denir.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Şems Sûresinden sonra indirildiği bildirilmiştir.

Konusu: Mü'minlere işkence eden zalimlerin hali ve Allah'ın onları cezalandırması anlatılıyor.

1-22: KAHROLSUN ASHAB-I UHDUD

"Ashab-ı uhdud" diye isimlendirilen lanetlenmiş kimseler kimdir? Sorusuna cevap vermeden önce Allahu Teâlâ göğe ve vaadedilen hesap gününe yemin ederek sûreye giriş yapıyor. Bu yemin, Ashab-ı Uhdud'a verilecek cezanın şiddetini gösteriyor.

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ (**1**) وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ (**2**) وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ (**3**)

"Burçlar sahibi göğe andolsun.. ve vaad edilen güne..

Şahid olana ve şahid olunana.." (ayet:1-3)

“Buruc” Burç kelimesinin çoğuludur. Kur’an-ı Kerim’de, gökteki burçlarla ilgili olarak: “Güzel yolları olan göğe and olsun.” (Zariyat:7) ve “Gökte burçlar yaratan, aralarında bir lamba ve aydınlatıcı Ay'ı yaratan ne kadar yücedir.” (Furkan: 61) ayetleri bize ışık tutmaktadır. “Güzel yol” burc’un karşılığı olarak kullanılmıştır.

Burç, kalelerin gözetleme yerleridir. Bu anlamda göğün burçlarını bugünün teknolojisi ile düşündüğümüzde akla uyduları getiriyor. Gökten yerdekilerin gözetlendiği noktalar. “şahit olan ve şahit olunan” kelimeleri de “gözetleyen ve gözetlenen” anlamlarına geliyor. Gökten

dünyayı uydularla ileri teknoloji sahiplerinin gözetlediği gibi, her şeyin sahibi olan Allah da onları gözetliyor.

"Şahid olan" Allah'ın bizzat kendisi herşeye şahit olduğu gibi, insanların her yaptığını gözetlemekle görevli melekler de kasdedilmiş olabilir. "Şahit olunan" ise "ateş çukurunun içine atılmış günahsız mü'minlerdir." veya aşağıda anlatılan olayın kendisidir.

قُتِلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ (**4**) اَلنَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ (**5**) إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ (**6**) وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ (**7**) وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلاَّ أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ (**8**) اَلَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (**9**) إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ (**10**)

"Kahrolsun hendek sahipleri!

Tutuşturulmuş ateş kenarında oturmuşlar. Mü'minlere yaptıklarını seyretmekteler.

Onlardan sadece, Aziz ve Hamid olan Allah'a iman ettikleri için intikam alıyorlar.

Göklerin ve yerin hakimiyeti kendisinin olan... Her şeye şahid olan Allah'a..

Erkek ve kadın mü'minleri ateşe atıp, sonra da tevbe etmeyenlere, onlara cehennem azabı vardır. Onlara yakıcı azap vardır." (ayet: 4-10)

"**Ashab-ı Uhdud**" hendek sahibleri demektir. Bu kafirler, hendekler kazıp, içini ateşle doldurmuşlar ve hakimiyetin Allah'a ait olduğuna iman ettikleri için mü'minleri o ateşin içine atarak seyretmişlerdir. Mü'minleri ateşle cezalandırmalarının tek sebebi kendi hakimiyetlerini reddedip, Allah'ın hakimiyetini kabul etmeleridir. Onlar, gökleri ve yeri yaratan, rızık veren, herşeye hükmünü geçiren, güçlü ve hamde layık olan Allah'a boyun eğilmesi gerektiğini, O'nun ayetlerine uyulması gerektiğini savunuyorlardı.

İnkarcı zalimler ise hakimiyetin kendilerine ait olduğunu, dini dünya işine karıştırmamak gerektiğini, Allah'ın yasalarından bahsedile-

meyeceğini iddia ediyorlar ve kendilerine karşı gelen kadın, erkek tüm mü'minleri ateşe atarak cezalandırmaktan çekinmiyorlardı.

Büyük bir ihtimalle, mü'minler bu zalimleri Allah'a davet etmiş, inkar ederlerse Allah'ın cehenneme atacağını duyurmuşlardı. Onlar da inkar ettikleri ahiret gerçeğini ve Allah'ın hükümlerini geçersiz saymanın bir göstergesi olarak "Allah bizi ateş ile cezalandırmadan biz sizi o ateş ile cezalandıralım da görün, bakalım kimin cezası şiddetliymiş?" diyerek alay etmişlerdir.

Onlar, böyle yapmakla mü'minlerin cennete gitme yolunu kolaylaştırmışlar, kendilerinin de uydukları sapık şeytanlarla birlikte ebedi bir ateş azabına düşmelerine kapı açmışlardır.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ (**11**) إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ (**12**) إِنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ (**13**) وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ (**14**) ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ (**15**) فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ (**16**)

"İman edip, doğruları yapanlara,

onlara alt tarafından ırmaklar akan cennetler var.

İşte bu büyük kurtuluş/kazançtır.

Şüphesiz Rabbinin yakalayışı ise çok şiddetlidir. İlk defa yaratan ve tekrar diriltecek olan O'dur. Çok bağışlayıcı ve (mü'minleri) çok seven O'dur. Yüce arşın sahibi. Ne dilerse yapandır." (ayet: 11-16)

Ashab-ı Uhdud'u da, başka zalimleri de yakalayıp, cezalandıracaktır. Onlar gücüne kuvvetine, ordularına güvenmesinler. Bütün güç Allah'ındır. O, dilediğini yapar. İnsanlara verdiği geçici güç sınırlı ve çok küçüktür. Fakat, insanlar onunla büyüklenir, kendilerini yenilmez sanırlar. Ama ne oldu geçmiş krallara ve ordularına? Hani nerede onlar?

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ (**17**) فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ (**18**) بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ (**19**) وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ (**20**) بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَجِيدٌ (**21**) فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ (**22**)

"Sana o orduların haberi gelmedi mi? Firavun ve Semud'un?.

Kafir olanlar, yalanlayıp duruyorlar. Allah ise onların arkasındadır. Onları kavramıştır.

Hayır, o şerefli Kur'andır.

Levh-i Mahfuz'dadır." (ayet: 17-22)

Kur'an'ı inkar eden, mü'minlere işkence ve eziyet eden müşrik Mekke toplumu da bilmelidir ki, Allah nasıl ki daha önceki zalimleri helak ettiyse, onları da öyle helak eder.

Yine o toplum şunu da iyi bilmelidir ki, Kur'an gerçekten Allah'ın sözlerini içeren şerefli bir kitaptır. Bu kitap levhi Mahfuzda kayıtlıdır.

"Levh-i Mahfuz" "korunan/saklı levha" anlamına gelir. Bunun nasıl bir şey olduğu bizim bilgimizin ötesindedir.

Biz sadece bazı yorumlarla onu kavramaya çalışabiliriz. “Levh-i Mahfuz”u her bilginin üzerinde kayıtlı olduğu bir Herşeyin en iyisini Allah bilir.

BURUC SURESİNDEN EMİRLER

1. Aziz ve hamid olan Allah’a inananlara işkence etme.

2. İşkence edenleri seyretme.

3. İnanıp doğru olanı yap ve cenneti hak et.

سورة التين

TÎN SÛRESİ (95)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: İncir anlamına gelir. Sûre incire yeminle başladığı için bu ismi almıştır.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Buruc Sûresi'nden sonra indirildiği indirilmiştir.

Sûrenin Konusu: Zillet ve izzet arasında insan. insanın yükselişi ve alçalışı.

وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ (**1**) وَطُورِ سِينِينَ (**2**) وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ (**3**)
لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ (**4**) ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ
(**5**) إِلاَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ (**6**)
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ (**7**) أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ (**8**)

"Andolsun, İncir ve Zeytin'e… Sina Dağı'na… Ve bu Emin Belde/Mekke'ye…

Biz, insanı en güzel şekilde yarattık.

Daha sonra, onu aşağıların en aşağısına indirdik.

Kendilerine kesintisiz bir ödül verilecek olan inanıp doğruları yapanlar dışında.

O halde, sana din gününü yalan saydıran nedir?

Allah, hakimlerin hakimi değil midir?" (ayet: 1-8)

Sûrenin incir ve zeytine, Sina Dağına ve ardından da Mekke'ye yeminle başlaması dikkat çekicidir. Araplar, incir ve zeytinin Şam ve Filistin civarında yetiştiğini biliyorlar ve bu kelimeler, onlara bu bölge-

leri çağrıştırıyordu. Dolayısıyla ayetin o bölgelere atıfta bulunduğu düşünülebilir. Ardından Tur Dağı ve Mekke'ye yeminle bir üçgen çizilmektedir. Bu üçgen içerisinde bir çok peygamberler yaşamıştır. Özellikle Hz. İsa, Şam; Hz. Musa, Sina Dağı ve Hz. Muhammed'in de Mekke'de yaşaması bu bölgelerin önemini artırmakta ve bir Peygamberler coğrafyası, atlası çizmektedir. Burada Yahudi, Hıristiyan ve Müslüman dindarlara bir çağrı yapıldığı da düşünülebilir.

Hepinizin menşei birdir. Hepinizin inandığı Peygamberler, tek Allah'ın gönderdiği elçilerdir. Öyleyse en güzel şekilde yaratılmış insan, Allah'ın gönderdiği elçileri izlediği ve onların getirdiği mesaja uyduğu zaman sonsuz bir ödüle kavuşacak, bundan uzaklaştığı zaman da cehennemin dibini boylayacaktır.

Eğer Allah'ın, evrenin yegane sahibi olduğuna ve bütün hakimiyetin sadece onun hakkı olduğuna inanıyorsanız; ne diye hesap gününü düşünmüyorsunuz?! Ona hazırlanmıyorsunuz?!

Allah hakimlerin hakimi değil midir?!

Evet, her akıl sahibinin cevabını duyar gibiyiz:

-Şüphesiz evet, biz buna şahit olanlarız.

TİN SURESİNDEN EMİRLER

1. Kendisine hesap vereceğin Allah'ı düşün ve aşağıların aşağına düşme. (5)

2. Gereği gibi hakkıyla inan ve doğruları, yapılması gerekenleri yap. (6)

3. Hesap gününü gözardı etme. (7)

سورة القريش

KUREYŞ SÛRESİ (106)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Kureyş Kabilesinden bahsettiği için bu adı almıştır.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Tîn Sûresi'nden sonra indirildiği rivayet edilmiştir.

Sûrenin Konusu: Bu Sûre adeta Fil Sûresi'nin devamı gibidir. Konu olarak, Mekke sakinleri olan Kureyş kabilesine verilen imkanlar ve lütuflar için Kâbe'nin Rabbine kulluk etmeleri gerektiği hatırlatılıyor.

لِإِيلاَفِ قُرَيْشٍ (**1**) إِيلاَفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ (**2**) فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ (**3**) الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ (**4**)

"Kureyş'in güvenliği için... Onların kış ve yaz yolculuklarının güvenliği için. Bu Beyt/Kâbe'nin Rabbine kulluk etsinler.

Onları açlıktan doyuran ve korkularından emin kılana." (Kureyş Sûresi)

Kureyşin Kabe sayesinde elde ettiği nimetlerin kıymetini bilmesi gerekirdi. Bunun için Allah'a kulluk etmeliydiler, nankörlük değil. Allah, bütün Arabistan yaramadasında yaşanan kargaşanın ve anarşinin tersine Mekke Şehrini güvenli ve huzurlu bir kent kılmıştı. Üstelik ticari yönden de çok kazançlı çıkıyorlardı.

Kendilerine böyle nimetler veren Kâbe'nin Rabbine/sahibine kulluk etmeleri gerekmez miydi? Onlar, isyanı tercih ediyorlar, kâbe'nin sahibine kuluk edeceklerine içine doldurdukları putlara kulluk ediyorlardı. Onları açlıktan, kıtlıktan koruyan, onları doyuran, korkularını güvene çeviren kim? Putlar mı; yoksa Allah mı? Elbette Allah, öyleyse ne diye ona, yalnızca ona kulluk etmiyorlar?

Tabi bu soru sadece Kureyş ve geçmişte kalmış insanlara yönelik değil. Bu bir örnektir. Aynı imkan ve nimetlere sahip olan her toplum kendini ölçüp biçmeli ve kendilerine o nimetleri veren gerçek Rab'ten başkasına kulluk etmemelidirler. Allah'a kulluktan gaflet etmemelidirler.

Bizim için de Kabe’nin sahibine ibadet etmemizin bir anlamı vardır. Hergün milyarlarca müslümanın ortak inanç ve duygularla yöneldikleri ve onları bir araya getiren, kalblerini ısındıran, birbirlerine yardım ve kardeşlik yolları açan bu mabedin Rabbine şükretmek gerekeir. Çünkü onun nimeti sayesinde kardeşler olduk ve birbirimize ısındık. Birbirimizle savaşmak ve yok etmek yerine barış ve yardımlaşma duyguları ile dolduk.

Hamdolsun Yüce Rabbimize..

KUREYŞ SURESİNDEN EMİRLER

1. Size türlü nimetler ve imkanlar sunan Kabe’nin Rabbine kulluk edin. (3)

سورة القارعة

KARİA SÛRESİ (101)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Korkunç olay, felaket, kıyamet, musibet anlamlarına gelir. Burada Kıyamet dehşetini ifade etmek için kullanılmıştır.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Kureyş Sûresi'nden sonra, ilk dönemlerde indiği indirildiği belirtilmiştir.

Sûre'nin Konusu: Kıyamet ve ahirettir. Ahiretteki hesaptır.

اَلْقَارِعَةُ (**1**) مَا الْقَارِعَةُ (**2**) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ (**3**) يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ (**4**) وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنفُوشِ (**5**) فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ (**6**) فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ (**7**) وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ (**8**) فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ (**9**) وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَهْ (**10**) نَارٌ حَامِيَةٌ (**11**)

"Korkunç olay..

Nedir korkunç olay?

Korkunç olayın ne olduğunu nereden bileceksin?

O gün, insanlar, dağılmış pervaneler gibi olur. Dağlar ise saçılmış yün gibi olur.

Kimin tartıları ağır gelirse..

O, hoşnut olacağı bir hayat içinde.

Kimin de tartıları hafif gelirse..

Onun da anası “haviye”dir..

“Haviye”nin ne olduğunu biliyor musun?

O, kızgın bir ateştir." (ayet: 1-11)

Korkunç olay, felaket, bela, musibet; yani kısaca "kâria" öyle dehşetli bir şeydir ki onun vakti geldiği zaman insanlar bir pervaneye benzer. Nasıl ki pervane ışığın etrafında devamlı döner ve onun yörüngesinden çıkamazsa, insan da pervane gibi o korkunç felaketin yörüngesinden çıkamayacak ve onun etrafında savrula savrula dönecektir. Savrulan sadece insan değildir. Dağlar da adeta yumuşacık pamuk misali, kum ve toz haline gelip, kayaları un ufak olup savrulacaktır o günün dehşetinden..

İkinci aşamada mahşer sahnesi yer almaktadır. Orada, insanın iyi kötü yaptığı her ameli ortaya konacak ve tartılacaktır. Eğer iyilikleri kötülüklerinden ağır basarsa cennete koşacak, kötülükleri iyiliklerini geçerse cehennem çukuruna gidecektir.

فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ "Onun anası" , yani "aslı, temeli, kalacağı yer haviyedir. Haviye nedir? Sorusuna yine Kur'an kendi cevap veriyor:

"O, kızgın bir ateştir." Diyerek..

Rabbimiz bizi o ateşe düşmekten korusun. Tartının sevap tarafı ağır basanlardan eylesin. Ebedi Cennetlerde hoş ve rhat bir hayata yeniden başlayacaklar arasına katsın bizi…

Ama bize düşen nedir?

Tartımızın ağır gelmesi için çalışmak…

KARİA SURESİNDEN EMİRLER

1. Hesap günü tartının ağır gelmesi, hafif gelmemesi için çalış. (6-11)

سورة القيامة

KIYAMET SÛRESİ (75)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Kıyamet, Allah sureye kıyamet gününe yeminle başladığı için bu adı almıştır.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Kâria Sûresinden sonra indirildiği nakledilmektedir.

Sûrenin Konusu: Kıyamet, vahiy ve dünya ile ahiret arasında insandır.

1-15: KIYAMET VE PİŞMANLIK

Ahirete inanmayan Mekke'li insanlara her fırsatta bu gerçeği açıklayan ayetler ve surelerle hitap ediliyor. Onların zihninde ve kalbinde bu gerçeğin yerleşmesi isteniyor. Onların bu konuya duyarlılıkları artırılmaya ve başlarına gelecek azabı düşünerek kendilerini toplamalarına imkan hazırlamaya çalışılıyor.

İşte bu surede de aynı konu üzerinde yoğunlaşarak kıyamet tablosunun çok keskin ve belirgin çizgilerle göz önüne getirildiğini görüyoruz.

لاَ أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ (**1**) وَلاَ أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ (**2**) أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَلَّنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُ (**3**) بَلَى قَادِرِينَ عَلَى أَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ (**4**)

"Andolsun Kıyamet gününe..

Andolsun kendini kınayan nefse..

İnsan, kemiklerini toplayamayacağımızı sanıyor?

Evet, onun parmak uçlarını bile düzenlemeye gücümüz yeter. " (ayet:1-4)

Kıyametin kopması ile insan, yanlış yaptığını anlayacaktır. Kendi kendini kınayıp, pişmanlık duyacaktır. Oysa o, dünyada iken çürümüş kemiklere bakıp, bunlar nasıl yeniden diriltilebilir diye düşünüyor ve onların yeniden diriltilmesine ihtimal vermiyordu.

Allah'ın, insanı parmak uçlarına varıncaya kadar, yeniden yaratması, düzenlemesi çok önemli bir açıklamadır. Bu, parmak uçlarındaki izlerin her insana göre değişik olup, milyarlarca insanlardan birbirinin aynı olan iki parmak izi olmadığının bilindiği günümüzde bu ayetin ifade ettiği anlam çok büyüktür. Bu Allah'ın gücünü ve sanatını gösteren bir mucizedir.

بَلْ يُرِيدُ الْإِنسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ (**5**) يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ (**6**) فَإِذَا
بَرِقَ الْبَصَرُ (**7**) وَخَسَفَ الْقَمَرُ (**8**) وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ (**9**)
يَقُولُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُّ (**10**) كَلَّا لَا وَزَرَ (**11**) إِلَى رَبِّكَ
يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ (**12**) يُنَبَّأُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ (**13**) بَلِ
الْإِنسَانُ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ (**14**) وَلَوْ أَلْقَى مَعَاذِيرَهُ (**15**)

"Oysa, insan önündekini yalanlamak ister de..

-Kıyamet günü ne zaman? diye sorar.

Göz kamaştığı zaman..

Ay tutulduğu..

Güneş ve Ay bir araya getirildiği zaman..

(o gün) insan:

-Bugün kaçacak yer nerede? der.

Hayır, Asla kaçacak bir yer yoktur.

O gün, karar yeri Rabbinin huzurudur.

O gün insana yaptıkları ve erteledikleri haber verilir.

Evet, insan kendini görecektir. İsterse özür beyan etsin. " (ayet: 5-15)

Hesap günü, insan kendisini görecek ve dünyada ne yapıp ne yapmadığını seyredecektir. Özür beyan etmeye ve yalan söylemeye imkan bulamayacaktır. Söyleseler bile gerçek olmadığını önce kendileri bilecektir. Ne yapacağını bilmemenin çaresizliğin bir sonucu olarak dünyada yaptıklarını inkar etmek isteyecektir. Ama, buna muvaffak olmayacaktır. Çünkü Allah'ın şaşmaz terazisi, onların dünyada yaptığı her şeyi belgeleyerek tespit edecektir.

16-19: KUR'AN'IN VAHYİ

Kur'an pratiğinin bir parçasını bu ayetlerde görüyoruz. Kur'an, toplumun yaşadığı olaylar üzerine çok pratik bir yaklaşımla yol gösterici olarak indirilmiştir. Onun hiç bir felsefi ve afaki kaygısı yoktur. İşte burada olduğu gibi... Bir yandan ayetler inerken, bu ayetleri unutmayım diye hemen ezberlemek isteyen Peygamberin endişesi hemen gideriliyor.

لاَ تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ (**16**) إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ (**17**) فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ (**18**) ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ (**19**)

"Dilini acele ile hareket ettirip durma. Şüphesiz, onu toplayıp, okumak bize düşer. Onu okuduğumuz zaman onun okunuşuna tabi ol. Sonra onu açıklamak yine bize aittir." (ayet:16-19)

Hz. Peygamberin kalbine mesajlarını vahyeden Yüce Rabbimiz, ona kendi vahyini kolayca öğreteceğini, ezberleteceğini dolayısıyla hiç endişe etmeden ona tabi olması gerektiğini açıklıyor.

فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ "Onu okuduğumuz zaman onun okunuşuna tabi ol." ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ "Sonra onu açıklamak bize düşer." Ayetleri, "Kur'an'a tabi olan, onu kendine rehber edinmek isteyen kimselere Allah onu anlayacak bir kabiliyet verir. O kimsenin anlayışını güçlendirir." Mesajını da içeriyor.

20-40: DÜNYA VE AHİRET ARASINDA İNSAN

İnsan dünya ve ahiret arasında bir tercih yapmak zorundadır. Bu tercih, tamamen dünyayı terk edip, her türlü etkinlikten elini eteğini çekmek noktasında değil, ama dünyaya, ahireti hesaba katmadan

bağlanmak ve bütünüyle dünyaya meyletmek noktasındadır. Yoksa, Allah, dünyanın imar ve ıslahını, en güzel şekilde dünya hayatının değerlendirilmesini insana görev olarak vermiştir. Bu sebeple de insanı "yeryüzünde halife" adıyla isimlendirmiştir. İnsanın, dünyadaki yükümlülüğünü unutup, Allah'ın hakimiyetine karşı başkaldırması ve sanki dünyanın sahibi kendisiymiş ve hiç ölmeden orada kalabilecekmiş gibi yaşaması, onu ahirette büyük bir felakete sürükleyecektir.

كَلاَّ بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ (**20**) وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ (**21**) وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ (**22**) إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ (**23**) وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ (**24**) تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ (**25**) كَلاَّ إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ (**26**) وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ (**27**) وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ (**28**) وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ (**29**) إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ (**30**)

"Hayır, Siz, acil olanı/dünyayı seviyorsunuz. Ahireti bırakıyorsunuz. Ogün, parıldayan yüzler olacak. Rabbine bakacak.. Ogün asık yüzler de olacak. Bellerini bükecek bir felakete uğrayacağını anlayacak.

Hayır, Can çıkma noktasına/köprücük kemiğine gelmiş..

-Son nefesini veren kimdir? denmiş.

Anlar ki, bu bir ayrılış.. Bacaklarından can çekilmiş. Ogün sevk, Rabbinedir." (ayet:20-30)

Dünya ve ahiret arasında insanın yolculuğu, karşımıza bir ahiret tablosu, bir de dünyadan ayrılış anının tablosu getiriliyor. İnsan, ölüm ile burun buruna geleceğini düşündüğünden acaba parıldayan, mutluluk sevincinden uçan ve etrafına gülücükler dağıtan bir yüze mi sahip olacak; yoksa, kahredici bir azabın şiddetini hissettiği için belinin çatırdadığını duyan ve korkudan simsiyah kesilmiş bir yüze mi sahip olacak?

Melekler gelmiş canını almaya, can dayanmış gırtlağa. Bacakları cansız kalmış, gövdesi bir kütük gibi hareketsiz.

Bu gidiş nereye?

O gün gidiş Rabbine! Başka bir yere değil!

Ya, insanı bekleyen ne orada?

فَلاَ صَدَّقَ وَلاَ صَلَّى (31) وَلَكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى (32) ثُمَّ ذَهَبَ إِلَى
أَهْلِهِ يَتَمَطَّى (33) أَوْلَى لَكَ فَأَوْلَى (34) ثُمَّ أَوْلَى لَكَ فَأَوْلَى (35)
أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى (36) أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِنْ مَنِيٍّ يُمْنَى
(37) ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّى (38) فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ
وَالْأُنثَى (39) أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَى (40)

"Tasdik etmemiş, namaz kılmamış. Fakat, yalanlamış, yüz çevirmiş. Sonra da çalım satarak ailesine gitmişti.

-Belanı buldun, belanı! Sonra sen buna layıksın!

İnsan kendisini başıboş bırakacağımızı mı sanar?

O, atılan spermden bir damla değil miydi? Sonra "alaka" olmuş, Allah, onu yaratmış ve düzenlemişti. Ondan erkek ve dişi iki çift yapmıştır.

Bunu yapanın ölüleri diriltmeye gücü yetmez mi?" (ayet: 31-40)

İnsanı gaflete düşüren, ahiretten korkmadan yaşamasına neden olan düşüncesizlik ve basiretsizlik budur. Oysa, bir sperm zerresi iken, ana rahmine düşmüş, Allah'ın rahmet ve kudretiyle dokuz ay içerisinde bir bebek olarak dünyaya gelmişti. Yine çaresiz, güçsüz ve gözetime muhtaçtı. Allah, annesine süt vererek, besin vererek onu büyütmüş, korumuş ve geliştirmişti. Gittikçe güçlendi ve olgun bir insan oldu. Ama o, sahip olduğu güçleri kendi kendine kazandığını sanarak Allah'a karşı sorumluluk hissetmedi. Bir gün, yavaş yavaş eski gücünü yitirmeye ve sahip olduklarını kaybetmeye başladı. Can boğaza gelip dayandı. Melekler elini uzatıp "Haydi, canını ver" dediler. O zaman, yaptığı hatayı, hayatının yanlış üzerine kurulduğunu anladı. Ama iş işten geçmişti. Artık hak ettiği cezaya çarptırılma zamanıydı. Ölüm, yeni bir hayatın başlangıcı idi.

KIYAMET SURESİNDEN EMİRLER

1. Önündeki ahireti yalanlama, onun geleceğini unutma. (5)
2. Ahireti bırakıp, geçici olan dünyaya meyletmeyin. (20)
3. Gerçekleri tasdik et, namaz kıl, yalanlayıp yüz çevirme. (31-32)

سورة الهمزة

HÜMEZE SÛRESİ (104)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Koğucular, arkadan çekiştirenler anlamına gelir.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Kıyamet Sûresi'nden sonra indirildiği rivayet edilmektedir.

Sûrenin Konusu: Mal düşkünü ve ahlaki zaaflar içinde olan inkarcı kimselerin atılacağı cehennemin tasviri.

وَيْلٌ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُمَزَةٍ (**1**) الَّذِي جَمَعَ مَالاً وَعَدَّدَهُ (**2**) يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ (**3**) كَلاَّ لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ (**4**) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ (**5**) نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ (**6**) الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ (**7**) إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُوصَدَةٌ (**8**) فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ (**9**)

"Bütün koğucuların, insanları arkadan çekiştirenlerin vay haline!

Mal toplayıp, onu tekrar tekrar sayan..

zannediyor ki malı kendisini kalıcı kılacak.

Hayır,

Kesinlikle o hutameye atılacak.

Hutame nedir?

Allah'ın tutuşturulmuş ateşi...

Kalblerin içine işler.

O ateş, üzerlerine kapatılacaktır.

Uzatılmış sutünlar arasında.." (ayet: 1 - 9)

Malına güvenerek, zenginliğine dayanarak insanlardan üstün olduğunu zanneden ve onları küçümseyen, sahip olduğu malın kendisini ölümsüzleştirmeyeceğini bilsin. O, sahip olduklarından hesaba çekilmek üzere Allah'ın huzuruna çıkacaktır.

Günaha gömülenler, insanları arkalarından çekiştirip, kaş göz işareti ile onlarla alay edenler, içinde bulundukları imkanların hiç ellerinden çıkmayacağını sananlar aldanmaktadırlar. Çünkü hutameye atılacaklardır.

Hutame: Allah'ın öyle bir ateşidir ki, kendini büyük gören ve Allah-'ın elçisini ve

İnananları küçümseyen, onların arkasından gammazlık yapan, hainlik yapan kimseler oraya atılacaklar ve o ateşin tesiriyle kalbleri kavrulacaktır. Bu ateş onları her yönden kuşatacak ve onlar bu ateşten kaçacak hiç bir yol bulamayacaklardır.

HÜMEZE SURESİNDEN EMİRLER

1. Koğuculuk yapma, insanları arkadan çekiştirme. (1)
2. Mal yığıp, zenginliğine güvenme, başkalarını küçümseme. (2)

سورة المرسلات

MÜRSELAT SÛRESİ (77)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Gönderilenler anlamına gelir.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Hümeze Sûresinden sonra indirilmiştir.

Sûrenin Konusu: Hüküm günü, yalanlayanların sonu.

1-19: HÜKÜM GÜNÜ

Allah, bu sûrede hüküm gününe dikkatleri çekiyor. Hak ile batılın birbirinden ayrılacağı ve ayetleri yalanlayanların başına gelecek felaketleri dile getiriyor. İman edenlere verilecek ödüllerden bahsediyor.

Sûre, bir yeminle başlıyor.

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا (**1**) فَالْعَاصِفَاتِ عَصْفًا (**2**) وَالنَّاشِرَاتِ نَشْرًا (**3**) فَالْفَارِقَاتِ فَرْقًا (**4**) فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا (**5**) عُذْرًا أَوْ نُذْرًا (**6**) إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ (**7**) فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ (**8**) وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ (**9**) وَإِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ (**10**) وَإِذَا الرُّسُلُ أُقِّتَتْ (**11**) لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ (**12**) لِيَوْمِ الْفَصْلِ (**13**)

"Andolsun, birbiri ardınca gönderilenlere.

Şiddetle esip savuranlara.. Yaydıkça yayanlara.. Ayırdıkça ayıranlara.. Uyarıyı / zikri ulaştıranlara..

Özür veya korkutmak için.. Size vaadedilen elbette gerçekleşecektir. Yıldızların ışığı söndüğü zaman.. Gök yarıldığı.. Dağlar un ufak

savurulduğu zaman.. Elçiler toplandığı zaman.. Hangi güne ertelemiş? Hüküm/ayırma gününe.."(ayet:1-13)

"Birbiri ardınca gönderilenler" ibaresinde kast edilenlerin "melekler" veya "peygamberler" olduğu belirtilmiştir. (İbn-i Kesir)

"Yaydıkça yayanlar" ibaresi de "rüzgar" olarak ve "melekler" olarak yorumlanmıştır."Ayırdıkça ayrılanların" ise melekler olduğunda hemen hemen ittifak vardır. Melekler hak ile batılın, hidayet ile dalaletin, helal ile haramın arasını ayırır, Allah'ın emrini peygamberlere indirirler."(İbn-i Kesir) Zikri ulaştıranlar da yine meleklerdir. Zikrin yani Allah-'ın uyarılarını ve öğütlerini içeren kitabın insanlara ulaştırılması, insanların geleceğe hazır olması içindir. Çünkü gelecekte insan yaptığının karşılığını görecektir. Cennet veya cehenneme gidecektir. Hiç bir özür kabul edilmeyecektir orada.

Kıyamet günü şiddetli bir gündür. O gün "Fasl" günüdür. Yani hüküm günü, iyiler ile kötülerin birbirinden ayrılacağı gündür.

وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ (**14**) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (**15**) أَلَمْ نُهْلِكْ الْأَوَّلِينَ (**16**) ثُمَّ نُتْبِعُهُمْ الْآخِرِينَ (**17**) كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ (**18**) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (**19**)

"Hüküm gününün ne olduğunu ne bilirsin?

Vay haline o gün, yalanlayanların!

Evvelkileri yıkıma uğratmadık mı? Daha sonra da geridekileri onlara tabi kılarız. İşte suçlulara böyle yaparız!

Vay haline o gün, yalanlayanların!"(ayet: 14-19)

Bu tehditler, inanmamakta direnen ahiret hayatını yalayanlar içindir. Onların uyanıp, kendilerine gelmeleri için gelecekteki akıbetleri gösterilirken, geçmişte benzerlerinin dünyadaki akıbeti de dile getiriliyor. Böylece, dünyayı ebedi zannetmemeleri ve ahiret azabına hazır olmaları isteniyor. Onlar, tekrar tekrar uyarılıyor:

20-50: YALANLAYANLARIN VAY HALİNE!

İnsan çok nankördür, kendisine yapılan iyiliği çabucak unutur. Kendisinin yaptığı bir iyiliği asla unutmaz. Allah'ın kendisini nasıl yaratmış olduğunu aklından çıkarır, yeni bir dirilişi aklı almaz ve sahip olduğu imkanların hiç elinden çıkmayacağını zanneder. Allah, insana

yaratılışını ve nimetlerini hatırlatarak, ahiretin varlığını ve inkar edilmez bir gerçek olduğunu öğretmeye çalışıyor.

أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ (**20**) فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ (**21**) إِلَى قَدَرٍ مَعْلُومٍ (**22**) فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ (**23**)

"Sizi basit bir sudan yaratmadık mı? ve suyu sağlam bir yere yerleştirdik. Belli bir süreye kadar.. Buna gücümüz yetti. Ne güzel güç yetirenleriz."(ayet: 20-23)

"Kadernâ" kelimesi hem güç yetirmeyi ifade eder; hem de ölçülü ve hesaplı yapmayı gösterir. "Kadir olmak", "taktir etmek" ve "kader" kelimeleri kökten gelir.

Allah gücünü ve taktirini açıkladıktan sonra, yeniden dirilişi gerçekleştirmeye de gücünün yeteceğini ve buna inanmayanların nasıl perişan olacaklarını ve nasıl bir azaba çarpıtılacaklarını uyarıcı bir üslupla açıklıyor:

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (**24**) أَلَمْ نَجْعَلْ الْأَرْضَ كِفَاتًا (**25**) اَحْيَاءً وَ اَمْوَاتاً (**26**) وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَامِخَاتٍ وَأَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً فُرَاتًا (**27**) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (**28**) انْطَلِقُوا إِلَى مَا كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ (**29**) انْطَلِقُوا إِلَى ظِلٍّ ذِي ثَلاَثِ شُعَبٍ (**30**) لاَ ظَلِيلٍ وَلاَ يُغْنِي مِنَ اللَّهَبِ (**31**) إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ(**32**) كَأَنَّهُ جِمَالَةٌ صُفْرٌ (**33**) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (**34**)

"Vay haline o gün, yalanlayanların!

Yeryüzünü toplanma yeri kılmadık mı? Dirilere ve ölülere.. Orada yüksek dağlar yaratıp, size tatlı su içirmedik mi?

Vay haline o gün yalanlayanların!

-Haydi yalanladığınıza yürüyün. Yürüyün üç kollu karaltıya!

Gölgelendirmez, alevden de korumaz. Kasr gibi kıvılcımlar atar. Sanki o sarı halatlar gibidir. Vay haline o gün, yalanlayanların!" (ayet: 24-34)

O gün cehennem, herkesin görebileceği bir şekilde gösterilir. Dünyada iken azgınlık yapıp, Allah'ın verdiği nimetlere karşı nankörlük yapanlar çok büyük bir azaba uğrayacaklardır. Allah, bu azabı tasvir ederken "kasr" gibi kıvılcımlardan bahsediyor. "Kasr" birkaç anlama gelebilen bir kelimedir. Saray anlamına gelebildiği gibi, İbn-i Abbas'tan gelen bir rivayette bunun "kışlık için biriktirilen üç arşın yada daha fazla uzunluktaki odun" olduğu belirtilmiştir. Yani kütüktür. (Camiu'l Beyan)

"Cimalât" da, değişik okuyuşlara göre anlamı değişen bir kelimedir. Çoğu müfessir, cimâlât şeklinde okumuştur ki bu; develer, büyük bakır parçaları anlamına gelir. Bazıları da "cumulat" şeklinde okumuşlardır, o zaman anlamı: "halat"tır. (Buhari, İbn-i Kesir) Burada etrafa sıçrayan kıvılcımların büyüklüğü ve bunların atlayışları tasvir ediliyor. Orman yangınların da görüldüğü gibi, adeta uzunca bir ip şeklinde göklere yükselen alevler, bir ağaçtan diğerine atlayarak koskoca ormanları bir anda kül yığınlarına çeviriyor.

İşte, insanları bu dehşetli tablo ile uyarmak için cehennem tasviri de böyle yapılıyor.

هَذَا يَوْمُ لاَ يَنْطِقُونَ (**35**) وَلاَ يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ (**36**) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (**37**) هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأَوَّلِينَ (**38**) فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِي (**39**) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (**40**)

"Vay, o gün yalanlayanların haline!" hitabıyla de insanın kendisine gelmesi ve geleceğini kendi eliyle karartmaması isteniyor.

"Bu, onların konuşamayacakları bir gündür. Özür dilemeleri için onlara izin verilmez. Vay haline o günü yalanlayanların! Bu, hüküm günüdür. Sizi ve evvelkileri bir araya toplarız.

-Eğer bana karşı bir tuzağınız varsa, onu hemen kurun!

Vay o gün yalanlayanların haline!"(ayet: 35-40)

Allah, burada kafirlere meydan okumaktadır. Elçisine itiraz eden ve onun açıkladığı gerçeklere inanmayan ve ahiret azabından korkmayanlar o gün ne yapabilecekler, o azaptan kendilerini nasıl koruyabilecekler? Bir şeyi inkar etmek çözüm değildir. Deve kuşu misali başını kuma gömmektir.

Oysa iman edip, ahiret için hazırlık yapan hem bu dünya hayatını hem de ahiretini kurtarmış olur.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ (**41**) وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ (**42**) كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ (**43**) إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ (**44**) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (**45**) كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلاً إِنَّكُمْ مُجْرِمُونَ (**46**) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (**47**) وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لاَ يَرْكَعُونَ (**48**) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (**49**) فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ (**50**)

"Allah'tan korkanlar ise gölgeler ve pınar başlarındadır. Arzu ettikleri meyveler..

-Yaptıklarınıza karşılık afiyetle yiyin, için. Biz, iyilik yapanları işte böyle ödüllendiririz.

Yalanlayanların o gün vay haline!

-Yiyin ve azıcık faydalanın, nasılsa siz suçlusunuz!

Vay haline o gün yalanlayanların! Onlara:

-Boyun eğin denildiği zaman boyun eğmiyorlardı.

Vay haline o gün yalanlayanların!

Bundan sonra hangi söze inanacaklar?" (ayet: 41-50)

Allah, Sûrenin son kısmında iyilik eden ve Allah'tan korkan kimseler ile inkarcı ve yalanlayıcılar arasında bir karşılaştırma yapıyor.

İyiler cennetlerde meyve bahçelerinin, pınarların başında dinlenip eğlenirken; kafirler dünyada iken boyun eğmedikleri, itaat etmedikleri ve Allah'ın buyruklarını dinlemedikleri için cezayı hak etmişlerdir.

Siz de cenneti kazanan mutluluğa adım atanlardan mı yoksa, geleceği hiç düşünmeden şu geçici hayattan birazcık yararlanmak mı istersiniz?

Sonucuna siz katlanacaksınız, tercihinizi doğru yapın!

MÜRSELAT SURESİNDEN EMİRLER

1. Fasl (Ayırma) Gününü yalanlama. (14-19)
2. Takva sahibi (Allah'a karşı saygılı ve itatkar) ol. (41)
3. İyilik yapanlardan ol. Yaptığın her işte iyiliği gözet. (44)
4. Allah'a boyun eğin, itaat edin. (48)
5. Kitaba, Allah'ın sözlerine kesin olarak inanın. (50)

سُورَةُ ق

KAF SÛRESİ (50)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Kaf harfiyle başladığı için sûrenin adı olmuştur.

İniş Dönemi: Mekke'de Mürselat sûresinden sonra indirilmiştir.

Sûrenin Konuları: Sûre, inkarcı müşriklere yönelik uyarılarla, ilahi gerçeklerin dile getirilmesiyle başlıyor ve Allah'ın kudretini, insanın yaratılışını ve geleceğini, inkarcıların nasıl bir akibete doğru yürüdüklerini bildiriyor.

1-15: İNKARCILARA UYARILAR VE İBRETLER

Allah'ın peygamber gönderip, onunla bir kitap indirmesine şaşıran Mekkeliler, o güne kadar sürdüre geldikleri hayatlarında hiç ummadıkları bir anda karşılarına çıkan birisinin uyarılarına ve korkutmalarına muhatap oluyorlardı. Onlardan tüm hayatlarını değiştirmeleri isteniyor. Hayat gayesinin yeniden belirlenmesi, tüm hayatlarının Allah'ın emirlerine göre düzenlenmesi bekleniyordu. Hiç düşünmedikleri ölümden sonraki bir hayattan bahsediliyor ve dünyada yaptıklarının hesabını orada verecekleri söyleniyordu. İyilere cennet nimetleri vaat ediliyor, kötülere cehennem ateşi müjdeleniyordu.

Şimdi buna inanmak mı, yoksa eskisi gibi yaşamaya devam etmek mi gerekir diye kara kara düşünüp, yeni gelişmelere hayret ve dehşet içinde şaşkın bir vaziyette bakakalmışlardı.

Bir kısım ileri gelen, toplumun önündeki seçkinler ise hemen kararlarını vermişler ve bu şoktan kurtulmuşlardı.

قٓ وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ (**1**) بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ (**2**) أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذَلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ (**3**)

Kâf, şerefli Kur'an'a and olsun, Kendilerine içlerinden bir uyarıcının gelmesine şaşırdılar da, kafirler:

-Bu, acayip bir şey, dediler. Biz öldükten ve toprak olduktan sonra mı? Bu ne uzak bir ihtimal."(ayet: 1-3)

Onların akıllarının almadığı şey oysa çok basitti. İnsanı hiç yoktan yaratan Allah, onu yeniden düzenleyecektir.

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ (**4**)

"Yerin onlardan (cesetlerinden) ne eksilteceğini biliriz. Katımızda koruyup saklayan bir yazıt vardır." (ayet: 4) yani insanın bedeni un ufak olsa da, her zerresi bir dağın başına konsa da Allah yüce kudretiyle onları bir araya getirmeye kadirdir. Her şeyi ilk haline, aslına döndürmek onun için hiç de zor değildir. Allah, insanların bedenlerini zaten doğumdan ölüme kadar bir gelişme ve değişme içerisinde düzenlemiştir. İnsanın bir yaşındaki bedeni ile altmış yaşındaki bedeni aynı değildir. Fakat, çektiği ızdıraplarıyla, sevinçleriyle o bedendeki insan aynı insandır. Çürüyüp toprak olan bedenin yerine Allah'ın yeniden inşa edeceği bir beden ile cehenneme veya cennete gidecek olan insan da aynı insan olacaktır.

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَرِيجٍ (**5**) أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ (**6**) وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ (**7**) تَبْصِرَةً وَذِكْرَى لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ (**8**) وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ (**9**) وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ (**10**) رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا كَذَلِكَ الْخُرُوجُ (**11**)

"Hayır onlar, kendilerine hak gelince yalanladılar. Çünkü onlar şaşkınlık içindedirler.

Üzerlerindeki göğe hiç bakmıyorlar mı? Onu nasıl bina ettik, nasıl donattık, onda bir çatlak da yoktur. Ve yeryüzünü nasıl yayıp, üzerin-

de sabit dağlar yerleştirdik. Orada her çeşit güzel bitkiler yetiştirdik. (Bize) yönelen bütün kullar için bir öğüt ve ibret olarak...

Gökten bereketli bir su indirdik de onunla bahçeler ve biçilecek ekinler bitirdik. Birbiri üzerine kümelenmiş tomurcuklu, uzun boylu hurma ağaçları... Kullara rızık olarak... O su ile ölü beldeye hayat verdik. İşte kabirden çıkış da böyledir." (ayet: 5-11)

Ölümden sonraki yeniden dirilişin örneğini, insan tabiatta her zaman gördüğü halde, hiç ibret almaz, şaşkınlık içinde inkarcılık eder.

Mekke toplumu da, kendilerinden önce gelip geçmiş toplum gibi inkarı en kolay yol olarak gördü.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ (**12**) وَعَادٌ وَ فِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ (**13**) وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ (**14**)

"Onlardan önce Nuh'un kavmi, Ress halkı ve Semûd da yalanlamıştı. Âd, Firavun ve Lût'un kardeşleri de... Eyke halkı, Tubba kavmi de... Hepsi de elçileri yalanladı ve tehdidim yerini buldu." (ayet: 12-14)

Allah'ın uyarılarına kulak asmadıkları ve elçileri yalancı saydıkları, onlara inanmadıkları için, uyarıldıkları azap başlarına geldi ve helak olup gittiler.

Allah, ahireti yalanlayan kafirlerin dikkatlerini yeniden ilk yaratılışlarına çeviriyor:

أَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ (**15**)

"İlk yaratış"ta güçsüz mü kaldık ki yeni bir yaratılıştan şüphe ediyorlar." (ayet: 15)

İlk defa sizi yaratan, ikinci kere, çürümüş kemiklerinizden sizi tekrar yaratamaz mı? Birincisinde bir hiç idiniz. Allah'ın ona gücü yetti. Elbette ikinci bir yaratış, onun için birincisinden daha kolaydır. Zaten Allah için bir zorluk düşünülemez.

16-35: İNSANIN GEÇMİŞİ VE GELECEĞİ

İlk yaratılışla birlikte insanı var eden, ona hayat veren Allah, onu kendisinden daha iyi tanıyordu.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ (**16**) إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ (**17**) مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلاَّ لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ (**18**)

"Andolsun ki insanı biz yarattık. Ona nefsinin ne fısıldadığını da biliriz. Biz ona şah damarından daha yakınız. Sağ tarafta ve sol tarafta oturan iki alıcı kayıt yapmaktadır. Hiç bir şey söylemez ki onu gözleyen, tesbit eden biri bulunmasın." (ayet: 16-18)

İnsan, kendi çocukluğunu bile hatırlayamaz. Allah ise, onu daha ana rahmine düşmeden bilir. İnsan, bazen kendi kendinden saklamak istediği şeyler olur da onu Allah'tan saklayamaz. Allah, insana şah damarından daha yakındır.

İnsan, geçmişini de, geleceğini de inkar etse, başına geleceklerden kaçamaz. Allah'tan başka veli bulamaz.

وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ (19) وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ (20) وَجَاءتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ (21) لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ(22) وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ (23) أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ (24) مَّنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُرِيبٍ (25) اَلَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهاً آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ (26) قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلاَلٍ بَعِيدٍ (27) قَالَ لاَ تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ (28) مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ

لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلاَّمٍ لِلْعَبِيدِ (29) يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ (30)

"Ölüm sarhoşluğu gerçekten geldiğinde, ona denir ki:

-İşte senin kaçıp durduğun şey!

Sûr' da üfürüldü.

-İşte azap günü!

Her kişi yanında bir sevk edici ve şahit ile gelmiştir.

-Sen, bundan gafil idin. Gözünden perdeyi kaldırdık, artık bugün görüşün keskindir. Yanındaki (sürücü):

-Bu, yanımdaki hazırdır. der.

-Cehenneme atın, her inatçı kafiri... Hayra engel olan saldırgan, şüpheciyi... Allah ile birlikte başka bir ilah edineni atın şiddetli azaba!.. Yanındaki der ki:

-Rabbimiz, ben onu azdırmadım. Ama o, uzak bir sapıklık içindeydi. (Allah da) şöyle der:

-Benim yanımda çekişip durmayın, ben size daha önce azabımı bildirmiştim. Katımda söz değiştirilmez. Ben kullarıma asla zulmedici değilim.

O gün, cehenneme:

-Doldun mu, deriz. O da:

-Daha var mı? der."(ayet: 19-30)

İşte kıyamet ve ahiret günüden çok canlı bir kesit. İbret alabilecek olanlara bu yeter. Allah, iman edenlere de müjdelediği cenneti hazırlamıştır o gün.

وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ (**31**) هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ (**32**) مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَانَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ (**33**) ادْخُلُوهَا بِسَلاَمٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ (**34**) لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ (**35**)

"Cennet, korunmuş olanlara yakın olacak, uzak değil...

-Yönelen ve korunan herkes, işte bu size vaat edilendir. Görmediği halde Rahman'dan korkan ve ona teslim olmuş bir kalp ile gelen kimseler...

-Oraya esenlikle girin, bugün sonsuzluk günüdür. Orada istedikleri her şey onlarındır. Katımızda daha fazlası da vardır." (ayet: 31-35)

Ne büyük bir ödül, buna layık olanlara. Rahman'a yönelip, ona kul olanlara, yalnız ondan korkup, günahlardan korunanlara!

36-45: İNKARCILAR VE ALLAH

Allah, inkarcı insanı bekleyen acı sonu, mü'min kulları bekleyen mutlu günü hatırlattıktan sonra, sözü tekrar inkarcıların tutumlarına, geçmiş inkarcıların başına gelenlere ve ayetlere kulak asmayan her kafirin bilinen sonuna getiriyor:

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَحِيصٍ (**36**) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَى لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ (**37**) وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ (**38**)

"Onlardan önce nice kuşakları yıkıma uğrattık. Onlar, kendilerinden daha güçlü idiler ve ülkelerde dolaşıp durmuşlardı. Kaçıp kurtulacak bir yer var mı? Şüphesiz bunda, kalbi olana veya kulak verene ve şahit olana bir ibret vardır.

Gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri altı günde yarattık. Hiç bir yorgunluk da duymadık."(ayet: 36-38)

Bu ayetlerde Allah'ın gücü, kafirlerin acziyeti dile getiriliyor. Bu inkarcılara karşı peygamberin ve yanındaki mü'minlerin göstermesi gereken tavır da şu ayetlerde açıklanıyor:

فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ (**39**) وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُودِ (**40**)

"Onların dediklerine karşı sabret. Güneş doğmadan önce ve batmadan önce Rabbine hamd ederek tesbih et! Gecenin bir bölümünde de onu tesbih et, secdelerin ardından da..."(ayet: 39-40)

İnsanlar son güne doğru giderken, dünya kitabının sayfalarını tek tek çevirip sonuna gelirken, herkes bir ömür boyu yaptıklarının hesabını vermek için Allah'ın huzuruna çıkarılacakları güne acaba hazırlar mı? Nasıl hazırlanmak gerekir? Yine Rabbimiz elçisi Muhammed'e şunları vahyediyor:

وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِي مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ (41) يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ (42) إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ (43) يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ (44) نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعِيدِ (45)

"O gün yakın bir yerden seslenecek olanın çağrısına kulak ver. O gün korkunç haykırışı tam olarak duyacaklar. İşte o gün çıkış günüdür. Şüphesiz biz, diriltiriz ve öldürürüz. Dönüş de bizedir. O gün yer, onlara hızlı bir şekilde yarılacaktır. Bu, bizim için çok kolay olan bir toplamadır. Onların söylediklerini biz daha iyi biliriz. Sen, onları zorlayacak değilsin. Bu sebeple tehdidimden korkanlara Kur'an ile öğüt ver." (ayet:41-45)

Peygamberin görevi söz dinleyecek olanları uyarmak ve gerçekleri açıklamaktır. İnanmak ve uymak ya da inkarcılık ve isyan, sonucuna herkesin kendisinin katlanacağı tercihlerdir.

KÂF SURESİNDEN EMİRLER

1. İnkarcıların sözlerine karşı sabırlı ol, güneş doğmadan ve batmadan önce Rabbine hamd ederek tesbih et. (39)

2. Geceleri ve secdelerin ardından da Allah'ı tesbih et. (40)

سورة البلد

BELED SÛRESİ (90)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Belde anlamına gelir. Mekke kastedilmektedir.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Kaf Sûresinden sonra indirildiği rivayet edilmiştir.

Konusu: İnsanın psikolojik durumu ve hayra teşviki.

İNSANIN AŞMASI GEREKEN ZOR GEÇİT

Bu sûrede de Fecr Sûresinde olduğu gibi insan psikolojisi ile ilgili önemli noktalar var. Yeminle başlayan sûre, insanın kendisini çok güçlü ve yenilmez sanması ve tükettiği mallar ile öğünmesi, onun zor geçidi aşma konusunda başarılı olamamasının nedenini açıklıyor.

لاَ أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ (1) وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ (2) وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ (3)

"Hayır,

Yemin ederim, Bu şehre!

Bu şehrin insanısın sen de.

Babaya ve oğula.." (ayet:1-3)

Bu yeminler niçin veriliyor?

Anlatılmak ve vurgulanmak istenen konu nedir?

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي كَبَدٍ (4) أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ (5) يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالاً لُبَدًا (6) أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ (7)

"İnsanı dosdoğru/dayanıklı olarak yaratmışızdır.

Kimsenin kendisine güç yetiremeyeceğini mi sanıyor?

-Pek çok mal tüketmişimdir, diyor.

Kendisini kimsenin görmediğini mi sanıyor?" (ayet:4-7)

كبد "Kebed" kelimesi hakkında bir çok görüş vardır:

Bazıları kebed, meşakkattir, demiştir. İnsanın meşakket içinde oluşunu, ya da yaratılış süresince geçirdiği evreleri ifade ettiğini söylemişlerdir. Bazıları kebed "dayanıklılık" anlamına gelir, demişlerdir, bazıları ise "dosdoğru" anlamını vermişlerdir.

İnsan kendisini unuttuğu zaman, yaratıcısını da unutur. Öyle boş bir kibir ve gurura kapılır ki artık her şeye gücü yeteceğini düşünmeye başlar ve hiç kimsenin kendisine güç yetiremeyeceğini zannetmeye başlar. Parasıyla, malı ve iktidarı ile böbürlenmeye başlar. Sarf ettiği malın çokluğunu öğünme vesilesi yapar. Yaptıklarını gözleyen ve her şeyin hesabını soracak olan birinin varlığından habersizdir.

Oysa Allah, onu gerçekleri görebilecek ve doğru ile yanlışı birbirinden ayırabilecek kabiliyyette yaratmıştır.

أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ (8) وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ (9) وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ (10)

"Ona iki göz vermedik mi?

Bir dil, iki dudak.

Ona iki de yol gösterdik." (ayet: 8-10)

Allah, insanı sadece kabiliyetlerle donatmamış, ona doğru ve eğri yolu da ayrıca göstermiştir. Fakat, bu yollardan birini tercih etme yetkisini insana vermiştir. Ama insan, genellikle sorumluluktan kaçma ve doğru olmayanı tercihe meyletmiştir. Burada şeytanın vesveselerinin de payı olmakla beraber, insanın yakın olanı, uzak olana tercihi önemli rol oynamıştır.

فَلاَ اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ (11) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ (12) فَكُّ رَقَبَةٍ (13) أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ (14) يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ (15) أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ (16) ثُمَّ كَانَ مِنْ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا

بِالْمَرْحَمَةِ (17) أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ (18) وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ (19) عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤْصَدَةٌ (20)

"O zor geçidi aşamadı.

Zor geçidin ne olduğunu sana bildiren nedir?

Köle azat etmektir veya açlık gününde doyurmaktır.

yakınlığı olan bir yetimi veya sürünen bir düşkünü.

Bir de iman edip, sabrı ve merhameti birbirine tavsiye edenlerden olmaktır.

İşte sağ tarafın halkı onlardır.

Ayetlerimizi inkar edenler, onlar sol taraf halkıdır.

Üzerlerinde kapıları kilitlenmiş bir ateş vardır." (ayet: 11-20)

İnsan zor geçidi aşmalıdır ki cennete girecekler arasında yerini alabilsin. Eğer geçit kolay olsaydı, imtihanın bir önemi kalmazdı. Fakat, zorluk, imkan ile dengelidir. Allah, imkansızı emretmez. İmkanların değerlendirilmesini emreder. İmkanların onun yolunda kullanılmasını emreder.

Bir kişinin özgürlüğünü sağlamak, boynundaki bağı çözmek, zor geçidin birinci aşamasıdır. Aç bir insanı doyurmak ikinci aşama, ama tüm bunları yaparken, gerçekten inanmış ve Rabbi'ne teslimiyet içinde olmak üçüncü ve esas aşamadır. O iman insana sabır ve merhameti öğretir. Sabır ve merhamette cennetin kapısını açar.

Allah'ın ayetlerine kulak tıkayıp, heva ve heveslerinin kulu olanlar, sabırlı olamayıp, dünya ile yetinenler, merhametsiz ve mal düşkünü nankör kimseler cehenneme sevkedileceklerdir.

BELED SURESİNDEN EMİRLER

1. İnsanlara özgürlük yolunu açarak, açlık gününde bir yakınını veya yakın bir yetimi yada bir yoksulu doyurmayı üslenerek zor geçidi aş. (13-16)
2. Allah'ın ayetlerine iman et, inkar edenlerden olma. Sabır ve merhameti tavsiye et. (17-18)

سورة الطارق

TARIK SÛRESİ (86)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Tarık isimli bir yıldıza yeminle başladığı için bu adı almıştır.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de Beled Sûresinden sonra nazil olduğu söylenmiştir.

Sûrenin Konusu: İnsanın basitliği, inkarcıların cehaleti ve şaşkınlığı dile getirilmektedir.

1-17: KENDİNİ BİLMEYEN İNSAN

İnsanın kendini bildiği oranda Rabbini tanıması mümkündür. Kendini bilmeyen insan basitleştikçe basitleşir, azdıkça azar ve hayal dünyasında kendisini ilah konumuna koyar. Gaf üstüne gaf yapar. Suç üstüne suç işler. Allah'a savaş açar ve elçisini öldürmeye teşebbüs eder.

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ (**1**) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ (**2**) اَلنَّجْمُ الثَّاقِبُ (**3**)

"Göğe ve Tarık'a andolsun ki..

Tarık'ı sana bildiren nedir?

(O,) Pırıl pırıl bir yıldızdır." (ayet: 1-3)

Karanlığı delip geçen bir yıldız. Bu yeminler niçin geldi? Anlatılmak istenen önemli bir konuya giriş için bu muazzam alemde gözlerimiz birden kayıp giden pırıl pırıl bir yıldıza çevrildi. Sonra aynı hızla bu bakış insanın kendi alemine yöneltiliyor.

إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ (**4**) فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ (**5**)

خُلِقَ مِنْ مَاءٍ دَافِقٍ (6) يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ (7)

إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ (8) يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ (9)

"Üzerinde gözetici bulunmayan hiç kimse yoktur. Öyleyse, insan neden yaratıldığına bir baksın.

Atılan bir sudan yaratılmıştır. O, bel ile göğüs kemikleri arasından çıkar.

Allah, onu yeniden yaratmaya elbette kadirdir. Sırların açığa çıktığı gün.." (ayet: 4-9)

إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ "Üzerinde gözetici olmayan hiç kimse yoktur." Ayeti üzerinde bir kez daha düşünmeliyiz. Demek ki bizim üzerimizde bizi gözeten, muhafaza edenler var. Bizim belki de ayağımızın kayacağı bir çok durumda ayağımızı sağlamlaştıran, başımıza gelebilecek bir çok kötülüğü ve belayı önleyen koruyucularımız var. Allah bizi belli bir süreye kadar denemek için yaratmış ve bizi o adı konulan süreye erişebilelim diye korumaya da devam ediyor. Ama bu koruyucular aynı zamanda yaptığımız her şeyin bir nüshasını da koruyorlar. Hesap vereceğimiz o günde belge olsun diye, yapıp ettiğimiz hiçbir şey ona kaydolmaktan kurtulmuyor. Hiçbir şey kaybolmuyor. Nitekim Yasin Suresinde de bu gerçek şu ifadelerle dile getiriliyor:

"Şüphesiz biz, ölüleri diriltiriz ve onların yaptıkları her işi ve bıraktıkları izleri yazarız/kaydederiz. Her şeyi açık bir kumanda altında toplamışızdır!" (Yasin: 12)

Sonuçta Rabbimizin huzuruna toplandığımız gün:

"O gün insanlar yaptıklarını görmeleri için bölük bölük gelirler.

Kim zerre ağırlığınca iyilik yapmışsa onu görür.

Kim de zerre ağırlığınca kötülük yapmışsa onu görür." (Zilzal: 6-8)

Evet, ilk defa yaratan, ikinci defa daha kolay yaratır.

Zaten insan, ahireti inkar etmeden önce, ilk oluşumunu düşünse, ikinci bir yaratılışı imkansız görmez. Nitekim kendisi daha önce adı sanı olmayan bir zerre sperm halinde iken, bugün mükemmel bir şekil almıştır. Güçsüzken güçlü olmuş, ömrünün sonunda da yine gücünü kaybedecektir. Ahirette ise inkarcıların gücü de yardımcısı da yoktur.

فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلاَ نَاصِرٍ (**10**) وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ (**11**) وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ (**12**) إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ (**13**) وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ (**14**) إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا (**15**) وَأَكِيدُ كَيْدًا (**16**) فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا (**17**)

"O'nun bir gücü ve bir yardımcısı yoktur. Yağmur yağdıran göğe.. Çatlayan toprağa andolsun ki.. Kesinlikle o ayırt edici bir sözdür. O, şaka değildir.

Onlar ise tuzak kurup duruyorlar. Ben de bir tuzak kuruyorum.

Kafirlere mühlet ver, onlara biraz süre tanı." (ayet: 10-17)

Onlar, inkarcılıklarının sonunu görecekler. Kurdukları tuzaklara kendileri düşecekler. Şimdilik sen onları biraz ertele. Onların taşkınlıklarına karşılık verme.

Hicret ve Medine'de kurulan İslam devleti ve ordusuyla o kafirler Allah'ın azabını tatmışlardı. İşkence ve zulüm ile yurtlarından kovdukları ve kimini de öldürdükleri mü'minlerin Medine'de güçlenip, karşılarına bir ordu ile çıkacağını hesap etmemişlerdi. Allah'ın onlar için hazırladığı azabın tadına bakmışlardı.

TARIK SURESİNDEN EMİRLER

1. İnkarcılara biraz süre tanı, mühlet ver. Onların taşkınlıklarına karşı sabırlı ol. Hemen karşılık vermeye kalkışma. (17)

سورة القمر

KAMER SÛRESİ (54)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Adı: Ay anlamına gelmektedir. İlk ayette geçmektedir.

İndiriliş Dönemi: Mekke'de

Sûrenin Konusu: Önceki kavimlerin sonu hatırlatılarak Mekkeli müşriklerin uyarılması ve Kur'an'a davet edilmesidir.

1-8: HAKKI YALANLAYIP YÜZ ÇEVİRENLER

اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ (**1**) وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُسْتَمِرٌّ (**2**) وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُسْتَقِرٌّ (**3**)

"Kıyamet yaklaştı. Ay yarıldı (gerçek ortaya çıktı). Ama onlar, bir mucize görseler yüzçevirip:

-Sürüp giden bir sihir, derler. Yalanlayıp, heveslerine uydular. Oysa her iş kararlaştırılmıştır." (ayet: 1-3)

"Ay yarıldı" ibaresinin Peygamberimiz döneminde gerçekleşen bir mucizeyi gösterdiği rivayet edilmektedir. Peygamberimiz'den bir mucize isteyen müşriklere, Peygamberimiz Ay'ın yarılarak bir kısmının hira dağının bir tarafında diğer kısmının da öbür tarafında kaldığını gösterdi. (Buhari ve Müslim, İbn-i Mesud'dan) Bu mucizenin kıyametin yaklaştığının bir alameti olduğu belirtiliyor.

Bazı tefsirciler "inşakka'l kamer" ibaresine "ay yarıldı" anlamını değil, "gerçek ortaya çıktı" anlamını veriyorlar. Nasıl ki "inşakka'l fecr" ibaresini Arap "fecr yarıldı" diye değil, "fecir aydınlandı" olarak anlamlandırılıyorsa, "kamer" de "kardan gözün karamtrak olması" anlamına gelir. Kar beyazlığı ve aydınlığı sembolize ediyor. Müşriklerin gözü ise ortaya çıkan vahiy gerçeği karşısında gözleri kamaşıyor.

Bir başka yaklaşım da, ayın yarılma hadisesinin kıyamet günü vuku bulacağı şeklindedir. Onlara göre burada "ay yarıldı" ibaresinin mazi sigasıyla geçmesi, ahiretle meydana gelecek olayların anlatıldığı ayetlerdeki mazi sigalarına benzer. (İnşikak Sûresi'nde de "göğün yarılması" mazi sigasıyla) Olay ister geçmişte meydana gelmiş olsun ister gelecekte meydana gelecek olsun, imani açıdan bir sorun teşkil etmez. Geçmişte meydana gelmişse bu onu gören insanlar için bir mucize olma niteliği taşır ve onları muhatap alır.

Kıyamette meydana gelecek olan herşeyin paramparça olması, güneşin ayın, yıldızların, dağların, un ufak edilmesi olayı diğer ayetlerde de açıkça zikredilen imani bir konudur. Kıyamet gününün dehşetinden, mahşerin hesabının şiddetinden endişe etmeyen kendisini ona göre ayarlamayanlar heveslerinin kulu olarak hayatlarını tüketirler. Peygamberlerin getirdiği ayetleri insanları etkileyici, sihirli sözcükler olarak görüp, Muhammed'in uydurması olarak inanırlar. Ama Allah'ın kendileri için belirlediği acı sondan başkasına ulaşamazlar.

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ (**4**) حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِ
النُّذُرُ (**5**) فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِي إِلَى شَيْءٍ نُكُرٍ (**6**) خُشَّعًا
أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ (**7**) مُهْطِعِينَ
إِلَى الدَّاعِي يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ(**8**)

"Onlara boyun eğdirecek şeyin haberleri onlara gelmiştir. Tam bir adalet ile.. Fakat uyarılar bir yarar sağlamadı. Onlardan yüz çevir. O gün çağırıcı onları hoşlanmadıkları bir şeye çağırır. Gözleri yere yıkık çekirgeler gibi yayılmış o çağırana koşarak kabirlerinden çıkarlar. Kafirler: Bu, zor bir gün! derler." (ayet: 4-8)

9 -17: NUH, GEMİ VE KUR'AN

Allah, Kureyşli müşriklere, kendilerinden önce gelip geçmiş eski toplumların uğradıkları acı akibeti hatırlatarak Kur'an'a yönelmelerini öğütlüyor. Yoksa kendilerinin de aynı akibete uğrayacaklarını işaret ediyor.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ(**9**) فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ (**10**) فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ (**11**) وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ (**12**) وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ (**13**) تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِمَنْ كَانَ كُفِرَ (**14**) وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ (**15**) فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ (**16**) وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ (**17**)

" Onlar önce Nuh kavmini de yalanladı. Kulumuzu yalanladılar da "deli" dediler. Onu incittiler. O da

-Ben, yenildim, bana yardım et, diye Rabbine dua etti. Bunun üzerine biz de göğün kapılarını şiddetle boşanan sulara açtık. Yerden de pınarlar fışkırttık. Böylece sular takdir edilen bir iş için birleşti.

Onu gözümüzün önünde akıp giden tahta ve mıhtan yapılmış (gemi) de taşıdık. İnkar edilen (Nuh'a) bir ödül olarak.

Onu bir ayet işaret olarak bırakmıştık. İbret alan var mı? Azabım ve uyarılarım nasılmış? Andolsun ki Kur'an'ı da öğüt olması için kolaylaştırdık, öğüt alan var mı?" (ayet: 9-17)

Nuh tufanının anılması insanların ibret alıp, aynı hataya tekrar düşmemeleri içindir. Kur'an'ın indiriliş sebebi de budur. İnsanların helak olacakları bir sonuca doğru gitmemeleri gerektiğini hatırlatıp doğru yolu göstererek, iyiye ve güzele yöneltmektir. Kur'an, bu hedefine ulaşmak için herkesin kolaylıkla anlayacağı bir üslup ve örneklendirme metodu kullanır. Nitekim, başka ayetlerde de bu durum şu ifadelerle izah edilmektedir.

"Ayetlerimi düşünsünler ve akıl sahipleri öğüt alsınlar diye sana mübarek bir kitap indirdik." (Sa'd: 29)

"İşte biz bunu, korunanları/takva sahiplerini müjdeleyesin ve inatçı bir kavmi uyarasın diye senin dilinle indirerek kolaylaştırdık." (Meryem: 97)

Şeytan insanları önce Allah Resulü'ne karşı düşman olmaya ve onun getirdiği kitabı tanımamaya çağırır. Bunda başarılı olamayıp insanlar Allah Resulünü sevip, getirdiği kitabı benimseyince ikinci yol olan içten yıkma metodunu devreye sokar bu da kitabı ve Resulü insanların örnek alamayacağı bir konuma sokmaktır. Böylece insanlar Allah Resulünü sevdikleri, getirdiği kitabı baş tacı ettikleri halde o kitabın gösterdiği yolu bilmezler. Kitap onların rehberi olamaz. Onları sadece kitabı okuyup geçmişlerin ruhlarına hediye ederek sevap kazanma ve kendilerini değil, geçmişleri kurtarma hesabı yaparlar.

Kur'an'ı herkesin kolay kolay anlayamayacağı yalnızca okuyup, üflenmesi gereken zor fakat yüce bir kitap olarak görürler. Bu da şeytanın işine yarar. Çünkü şeytan bu şartlarda kolaylıkla bilgisiz ve soyut Kur'an okuyucularını kandırabilir. İstediği çizgide yönlendirebilir.

18-22: ÂD KAVMİNİN SONU VE KUR'AN

Allahu Teala, Nuh kavminin örneğinden sonra Âd kavminin acı bir ibret vesikası olan sonlarını da hatırlatarak yine Kur'an'ın mesajının ne kadar açık ve anlaşılır olduğunu çok veciz bir şekilde ifade ediyor.

كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ (18) إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحاً صَرْصَراً فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ (19) تَنْزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُنْقَعِرٍ (20) فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ (21) وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ (22)

"Âd da yalanlanmıştı. Benim azabım ve uyarılarım nasılmış? Onların üzerine zor ve meşakkatli baskın süren bir günde kavuran rüzgarları göndermiştik. Sanki kökünden sökülmüş hurma ağacının kökleri gibi insanları yerlerinden koparıp atıyordu. Azabım ve uyarılarım nasılmış? Andolsun ki Kur'an'ı öğüt olması için kolaylaştırdık. Öğüt alan var mı?" (ayet:18-22)

"Öğüt alan var mı?" ifadesi, bu anlattığımız olayı düşünüp, bundan ders çıkaracak ve aynı hataya düşmeyecek insanların oldukça az olduğuna da işaret ediyor. Kur'an'ı öğüt almak ve insanları düşünmeye sevketmek için kolaylaştırılmış olmasına rağmen yine de bu ayetleri üstün körü okuyup, belki de anlamını hiç düşünmeden geçip gidecek ne çok insan vardır.

23-32: SEMÛD KAVMİNİN SONU VE KUR'AN

Bir başka örnek de Semûd kavmi. Semûd da Allah'ın peygamberlerini ve ayetlerini yalanlayan bir toplumdu. Bakın, onların sonu nasıl oldu?

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ (**23**) فَقَالُوا أَبَشَراً مِنَّا وَاحِداً نَتَّبِعُهُ إِنَّا إِذاً لَّفِي ضَلاَلٍ وَسُعُرٍ (**24**) أَأُلْقِيَ الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِن بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ (**25**) سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَنِ الْكَذَّابُ الْأَشِرُ (**26**)

"Semûd da tehdidine kulak asmadı.

-İçimizden bir adama mı uyacağız? O vakit sapıtmış ve delilik etmiş oluruz, dediler. Aramızdan, vahiy ona mı gönderilmiş? Hayır, O, yalancı küstahın biridir. Yarın onlar kimin yalancı küstah olduğunu görecekler." (ayet: 23-26)

Semûd'a, peygamber olarak gönderilen kişi Salih Aleyhisselam idi. Onlar, Salih'in uyarılarına hiç kulak asmadıkları gibi üstelik onu yalancılık ve küstahlıkla suçladılar. Onu küçümsediler. Peygamberliğe de layık görmediler.

إِنَّا مُرْسِلُو النَّاقَةِ فِتْنَةً لَهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ (**27**) وَنَبِّئْهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شِرْبٍ مُحْتَضَرٌ (**28**)

"Biz onları sınamak için dişi deveyi gönderiyoruz; Onları gözet ve sabret! Onlara suyun aralarında taksim edildiğini de haber ver. Su içme sırası gelen hazır bulunsun." (ayet: 27-28)

Allah suyu, deve ile halk arasında nöbetleşe kullanılmak üzere bir imtihan vesilesi kıldı. Deve, çok su içiyor ve içtiği kadar da süt veriyordu. Allah bu sütü de onlara bir lütuf olarak vermişti. Fakat, onlar bu mucizevi deveye sahip çıkıp, Allah'ın kendilerine verdiği lütfa şükredeceklerine azgınlık edip, o deveyi kestiler. Salih Aleyhisselamın bütün tehditlerini hiçe sayarak..

فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ (**29**) فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ (**30**)

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ (31)

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ (32)

"Arkadaşlarını çağırdılar, o da elini uzatıp deveyi kesti. Bak şimdi, azabım ve uyarılarım nasıl oldu?

Onların üstüne tek bir çığlık gönderdik de deve ağılındaki kuru ot gibi oldular. Andolsun ki Kur'an'ı ögüt olsun diye kolaylaştırdık. Öğüt alan var mı? " (ayet: 29-32)

Var mı kolay kılınan Kur'an'ın bu açık örneğinde ibret alacak? Var mı, Kur'an'dan gafil hayatına son verip, Allah'a dönecek? Başına gelecek mutlak bir azaptan kendini korumak isteyen yok mu?

33-40: LUT KAVMİNİN SONU VE KUR'AN

Allah'ın azabına uğrayan toplumlardan bir diğeri de Lût Aleyhisselam'ın sapık ilişkiler içindeki kavmi idi. Lût'un tüm çabalarına rağmen bir türlü sapıklıktan vazgeçmeyen, azgın, ahlaksız toplum bir anda tarih sahnesinden yok edilmişti.

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ (33) إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلاَّ آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ (34) نِعْمَةً مِنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ (35) وَلَقَدْ أَنذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ (36) وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ (37) وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّ (38) فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ (39) وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ (40)

"Lût'un kavmi de tehditlerine kulak asmamıştı. Biz de üzerlerine taş yağdıran fırtına gönderdik. Ancak Lût'un ailesini, seher vakti kurtarmıştık. Katımızdan bir nimet olarak. Şükredenleri işte böyle ödüllendiririz. Lût, onları şiddetli azabımız hakkında uyarmıştı. Ama onlar, uyarıları şüphe ile karşıladılar. Onlar, Lût'un misafirlerinden murat almak istemişlerdi. Biz de onların gözlerini kör ettik. Şimdi tadına bakın

azabımın ve tehdidimin! Andolsun ki bir sabah erkenden, bir azab çöküverdi.

-Tadın azabımı ve tehdidimi! Andolsun ki öğüt olması için Kur'an'ı kolaylaştırdık. İbret alan var mı?"(ayet: 33-40)

Azgın sapık kavim, Allah'ın kendilerini helak etmek için gönderdiği elçileri tanımadıkları için, onları misafir oldukları Lût'tan istediler. Allah, bu elçileri genç delikanlılar sûretinde göndermişti. Onlar da kim olduklarını bilmedikleri bu yabancı gençleri kullanmak istediler. Lût'un tüm çırpınışlarına rağmen isteklerinde direndiler ve Lût'u tehdit ettiler. Fakat, daha sabah olmamıştı ki başlarına gelecek korkunç azaptan habersiz mışıl mışıl uyuyorlarken Lût ve ailesi, karısı dışında yola çıkmış, arkasında biraz sonra altı üstüne gelecek olan ve bütün sapıkların şiddetli bir azaba uğrayacakları bir yurt bırakmıştı.

Allah'ın azabı çeşitli şekillerde tecelli ediyordu. Nuh'un tufanla sulara gömülmüş, Âd toplumu kavurucu rüzgarla, kökünden sökülen hurma kütüklerine dönmüş, Semud kavmi ise korkunç bir çığlıkla, deve ağırlığındaki kurumuş bir ot gibi olmuştu. Lut'un kavmine ise başlarına taş yağdıran, ülkenin altını üstüne geçiren bir kasırga nasip olmuştu.

41-55: FİRAVUN, KUREYŞ VE AZAP

Allah'ü Teâlâ, Kureyşlilere ve ondan sonraki her azgın topluma son bir örnek de, Firavundan veriyor. O Firavun ki Musa'ya karşı "sizin en yüce Rabbiniz benim" diyen, sahip olduğu güçlü ordular ve iktidarıyla kendinden geçmiş bir azgındı.

وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ (**41**) كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ
أَخْذَ عَزِيزٍ مُقْتَدِرٍ (**42**) أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ أُولَئِكُمْ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي
الزُّبُرِ (**43**) أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرٌ (**44**) سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ
وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ (**45**) بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَى وَأَمَرُّ (**46**)

"Firavun hanedenına da uyarıcılar gelmişti. "Bütün ayetlerimizi yalanladılar. Onları da mutlak güç ve iktidar sahibine yakışır bir şekilde yakalayıverdik.

Sizin kafirleriniz, onlardan daha mı iyi? Yoksa, kitaplarda sizin(azaptan) kurtulacağınız bir ayrıcalığınız mı var?

Yoksa onlar:

-Biz, yenilmez bir toplumuz mu diyorlar?

Bu topluluk hezimete uğrayacak ve arkalarını dönüp kaçacaklardır. Onlara asıl vaat edilen kıyamettir. Kıyamet daha korkunç ve daha acıdır."(ayet: 41-46)

Allah, Mekke'li inkarcılara da tehdidini "onlar hezimete uğrayıp, dönüp kaçacaklardır." diyerek yapmıştır. Tabi tehdidi kıyamet saatine saklayacak. Bu birinci tehdit, gerçekten Allah'ın haber verdiği gibi gerçekleşmiş, önce Bedir'de kötü bir mağlubiyete uğrayarak inkarcıların elebaşıları öldürülmüş ve topluluk bozguna uğrayarak kaçmıştı. Daha sonra da, İslamın hakimiyeti ile bütün inkarcılar ya öldürülmüş, ya müslüman olmuş veya kendisine kaçacak bir delik aramışlardır. İşte bu durum Allah'ın önceden haber verdiği bir mucizedir. Allah'ın tehdidinin şaka olmadığını gösteren bir örnektir. Kıyamet ve cehennem de öyledir.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلاَلٍ وَسُعُرٍ (**47**) يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ (**48**) إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ (**49**) وَمَا أَمْرُنَا إِلاَّ وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ (**50**) وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ (**51**) وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ (**52**) وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ (**53**) إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ (**54**) فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِرٍ (**55**)

"Şüphesiz günahkarlar sapıklık ve çılgınlık içindedirler. O gün cehenneme yüzüstü sürüleceklerdir.

-Tadın ateşin dokunuşunu!

Biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık. Emrimiz göz açıp kapaması gibi.

And olsun ki benzerlerini helak ettik. İbret alan var mı? Onların yaptıkları her şey kayıtlardadır. Büyük küçük, satır satır...

Korunanlar ise cennetlerde ve ırmaklarda. Doğruluk makamında, tüm gücü elinde bulunduran bir hükümdarın yanındadırlar." (ayet: 47-55)

İnsanların yaptıkları her şey büyük, küçük satır satır kaydedilmektedir. İnsanın her saniyesi kayda geçirilmekte ve belgelenmektedir. Bu belgeler kıyamet günü kişinin gideceği yeri belirleyecektir

"Neher" kelimesi, ırmak, nehir anlamına geldiği gibi, bolluk, genişlik, ışık, aydınlık anlamına da gelir. Cennette bütün bunlar vardır. Yüce Allah'ın katında, ona itaatin bir mükafatı olarak. Ne mutlu bunu kazananlara...

KAMER SURESİNDEN EMİRLER

1. Allah'ın elçilerini ve vahyini yalanlayıp, arzularınızın esiri olmayın. (1-3)

2. Öğüt olması için kolaylaştırılmış olan Kur'an'dan öğüt alın. (18, 22, 32, 40)